

Romanian version

V16.7.2020 – BVA (Kveloce)

Marcas visibles de maquetación; nueva portada.

Toolkit on prevention of gender-based violence for teenagers

TOOL4GENDER - TOOLS to support teachers and educational institutions in the prevention of GENDER violence

TOOL
4GENDER

Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0)

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only for the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TOOLS to support teachers and educational institutions in the prevention of GENDER violence

TOOLS to support teachers and educational institutions in the prevention of GENDER violence

Lastekaitse Liit
Estonian Union for Child Welfare

Rezumat

Rezumat.....	8
Introducere.....	10
Spania.....	12
Cipru	16
Estonia.....	18
Italia	22
România	26
Abordări teoretice și metodologice	30
Bune practici	34
Copii cu vîrstă cuprinsă între 8-12 ani.....	42
Copii cu vîrstă cuprinsă între 13-16 ani	82
Anexă:	120
Referințe.....	122

Rezumat

Rezumat

Acest document reprezintă primul produs al proiectului „TOOL4GENDER: instrumente pentru sprijinirea cadrelor didactice și a instituțiilor de învățământ în prevenirea violenței de gen”, care este un proiect Erasmus+ elaborat prin colaborarea a 5 entități din diferite țări (Spania, Italia, România, Cipru și Estonia). Proiectul are ca scop prevenirea violenței bazată pe gen, acționând într-un stadiu foarte timpuriu (școlari cu vîrste cuprinse între 8 și 16 ani) înainte de săvârșirea ei, prin formarea profesioniștilor în domeniul prevenirii violenței de gen și îmbunătățirea abilităților acestora, precum și a familiilor datorită creării de instrumente TIC. În plus, TOOL4GENDER își propune să permită copiilor să auto-detecteze comportamente și valori sexiste, datorită dezvoltării unei aplicații care conține Cuprins de instruire, care are ca scop dezvoltarea și asigurarea unei maturități afective adecvate pentru reducerea probabilității viitoare de perpetuare a violenței bazate pe gen și construirea de relații sănătoase cu ceilalți. Setul de instrumente răspunde la nevoia de resurse pentru prevenirea violenței bazate pe gen la copiii de școală; În acest sens, două grupe de vîrstă diferite au fost diferențiate (8-12 ani și 12-16 ani) datorită caracteristicilor și practicilor sociale diferite ale copiilor și tinerilor din aceste categorii de vîrste. În ciuda acestor diferențe, s-a observat că la aceste vîrste (prepubertate), tinerii pot începe primele relații, care sunt adesea pervertite de modele inegale și comportamente sexiste care normalizează violența bazată pe gen și influențate puternic de TIC și media care acționează ca agenți sociali. În acest fel, seturile de instrumente își propun, de asemenea, să promoveze coordonarea din partea familiilor și a profesioniștilor care lucrează cu copii și adolescenți, deoarece o prevenire eficientă a violenței bazate pe gen nu poate fi realizată decât prin cooperare din diferite medii educaționale (formale, nonformale și informale).

Prin urmare, Setul de instrumente poate fi descărcat gratuit și adresat profesorilor, psihologilor și sexologilor, asistenților sociali și educatorilor, precum și familiilor. Aceasta include o analiză a realităților naționale din diferite țări ale consorțiului, o analiză a protocolelor și a orientărilor metodologice, o colecție de bune practici, clasificate pe vîrste, precum și resurse suplimentare pentru prevenirea violenței bazate pe gen (GBV) special concepute și adresate copiilor din școli.

Introducere

Introducere

**stadiul tehnicii în ceea
ce privește violența
bazată pe gen**

Introducere

Spania

Caracteristici generale ale țării

Spania este o țară din sud-vestul Europei. Cuprinde cea mai mare parte a Peninsulei Iberice și două arhipelaguri (Insulele Canare și Baleare), precum și orașele autonome Ceuta și Melilla, în Africa de Nord, cu o suprafață totală de 505.990 km², fiind în plus singura țară din Europa care împarte frontierele cu o țară africană.

Populația totală însumează 47.007.367 de locuitori (Institutul Național de Statistică, 1 ianuarie 2019), din care 4.500.724 poate fi considerată populație infantilă (cu vârste cuprinse între 0-19 ani), reprezentând un procent de 9,6%. Conform aceleiași surse, principalele grupuri etnice sau naționalități sunt (în ordine descrescătoare): spanioli (89,5%); marocani (1,6%); români (1,4%); chinezi (0,4%); ecuadorieni (0,3%); bolivieni (0,2%); și venezueleni (0,3%), restul de 5% din origini eterogene. În această privință, trebuie subliniat faptul că Spania a devenit a patra țară a UE în ceea ce privește cererile de azil (peste 54.065 în 2018) și a primit 51% din sosirile maritime; cu toate acestea, doar o mică proporție, cea mai mare parte din Venezuela, a fost aprobată în acel an (Comision Española de Ayuda al Refugiado, 2019).

Spaniola este limba (limbile) oficială a țării, în timp ce patru limbi suplimentare sunt considerate co-oficiale în regiunile corespunzătoare (galeză, bască, catalană și valenciană).

Spania a fost condusă sub forma unei Republii în trecut, fiind cea mai recentă a 2-a Republică (1934-1936), care a fost întreruptă de Războiul Civil (1936-1939). Războiul civil a fost câștigat de factiunea națională, condusă de Francisco Franco; Regimul lui Franco (dictatura) a durat până la moartea sa în 1975 și a fost urmat de perioada numită Tranzitie (1975-1978). În acest moment, Constituția spaniolă a fost elaborată și aprobată și este în prezent cea mai înaltă lege din țară.

Spania a aderat la Uniunea Europeană în 1986. În plus, Spania este membră a Organizației Națiunilor Unite începând cu 14 decembrie 1955 și a semnat și Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (12 martie 1982).

Clasificarea politică a țării

Guvernul în Spania este o monarhie parlamentară, conform Constituției spaniole din 1978, condusă de rege ca șef de stat. Puterea legislativă este deținută de un Parlament bicameral, format din Congresul Deputaților și Senat; acesta este condus de președintele Guvernului. Pe de altă parte, cea mai înaltă instituție de justiție este Curtea Supremă (Tribunal Supremo).

Puterea legislativă este deținută de Cortes Generale (instanțele generale) constituită de Congresul Deputaților și Senat.

De altfel, Spania are trei niveluri de guvernare: centrală, comunitate autonomă (17) și locală (municipalități). Fiecare comunitate autonomă deține un grad ridicat de suveranitate în probleme precum

educația, asistența medicală, serviciile sociale printre altele (țara are legi de bază, iar comunitățile le dezvoltă cu legi regionale). Guvernul Comunităților Autonome se bazează, de asemenea, pe un sistem parlamentar învestit de un președinte și un Consiliu de Miniștri, responsabili de Adunarea legislativă unicamerală. Procedura de propunere și aprobare a legilor este următoarea: Guvernul prezintă un proiect de lege (Proyecto de Ley), care este aprobat de Consiliul de Miniștri, și apoi supus Congresului Deputaților.

În plus, Congresul Deputaților și Senatul pot face o propunere de lege (Propuesta de Ley). Cele examineate de Senat sunt supuse Congresului Deputaților pentru promulgarea lor. De altfel, Adunările Comunităților Autonome pot cere guvernului să aprobe un Proiect de Lege sau o propunere de Lege, prin Direcția Congresului Deputaților. -Senatul are dreptul de a modifica veto-ul. Aprobarea, modificarea sau abrogarea actelor organice necesită majoritatea generală a membrilor Congresului într-un vot final asupra proiectului de lege în ansamblu. (art. 82, Capitolul III din SC)

Cifre despre incidența violenței de gen în rândul tinerilor

Potrivit programului VIOGEN, ultimul buletin (2017) a dat 1380 de victime în vîrstă de 14-17 ani născute în Spania, plus 257 născute în alte țări, conform sistemului VioGen (Delegación del Gobierno para la Violencia de Genero, 2017; Ministerio del Interior, 2007)

Un studiu realizat în centre de învățământ (Díaz-Aguado Jalón et al., 2014) a arătat o creștere a numărului adolescenților care recunosc că au suferit abuzuri de la partenerii lor.

De asemenea, trebuie evidențiată justificarea geloziei de către persoanele în vîrstă ca un semnal de dragoste, nu ca un abuz, importanța internetului în percepția abuzului și diferențele percepției privind abuzul între fete și băieți - tendința de a justifica abuzul este de 3 ori mai mare la băieți decât la fete.

Controlul este cel mai frecvent (28,8%): cu cine vorbește, unde merge. În acest sens, nouitatea este importanța smartphone-ului în control (25,1%). În plus, 6,3% dintre fete au suferit presiune cu scopuri sexuale la un moment dat. Pe de altă parte, abuzul fizic a fost reclamat de 3% dintre fete.

Informații despre violența de gen în Spania

Conform datelor Forumului Economic Mondial (2018), Spania s-a clasat pe locul 29 în clasamentul indicelui global al diferențelor de gen, în timp ce în Indexul de inegalitate de gen (GII) elaborat de aceeași organizație, Spania s-a clasat pe locul 25 cu o valoare de 0,074 în 2018, arătând o tendință în scădere din anul 2000, care reflectă o îmbunătățire, deoarece acest indice reflectă diferențele de distribuție a realizărilor între bărbați și femei.

Pe de altă parte, Spania a obținut 70,1 (din 100 de puncte) în Indicele Egalității de Gen elaborat de EIGE (2019), care utilizează date din 2017, clasându-se astfel pe locul 9 în UE. Deși acest scor este cu 2,7 mai mare decât scorul UE și valoarea a crescut între 2005 și 2017 cu 7,9 puncte, reflectând progresul către egalitatea de gen mai rapid decât în alte state membre ale UE, există diferențe între domeniile utilizate în calcul: în timp ce scorurile spaniolă sunt cele mai mari în domeniul sănătății (90,1 puncte), inegalitățile de gen sunt cele mai pronunțate în domeniul puterii (62,0 puncte).

Descrierea sistemului național privind violența bazată pe gen

Principalele reglementări privind violența de gen în Spania sunt următoarele:

Legea organică 1/2004, din 28 decembrie, privind măsurile de protecție cuprinzătoare împotriva violenței bazate pe gen.

Legea organică 3/2007, din 22 martie, pentru egalitatea efectivă dintre femei și bărbați. Legea 4/2015, din 27 aprilie, a Statutului Victimei Criminalității.

Decretul-lege 9/2018, din 3 august, privind măsurile urgente pentru dezvoltarea Pactului de stat împotriva violenței de gen.

Decretul-lege 6/2019, din 1 martie, privind măsurile urgente pentru a garanta egalitatea de tratament și de șanse între femei și bărbați în ocuparea forței de muncă.

Legea 23/2014, din 20 noiembrie, privind recunoașterea reciprocă a deciziilor penale în Uniunea Europeană, de reglementare a Ordinului European de Investigații.

Legea organică 3/2018, din 5 decembrie, privind protecția datelor cu caracter personal și garantarea drepturilor digitale.

Legea organică 2/1986, din 13 martie, a forțelor și organismelor de securitate.

Majoritatea comunităților autonome au dezvoltat diferite resurse și legislație pe teritoriile lor.

Comunitatea andaluză: Legislație privind violența de gen: Legea 13/2007, din 26 noiembrie, privind măsurile de prevenire și protecție împotriva violenței de gen. Despre asistența victimelor infracțiunilor din Andaluzia, în 1998 a fost creat Serviciul de Asistență a Victimelor din Andaluzia (SAVA). Echipa tehnică este formată din următorii profesioniști: 18 absolvenți în DREPT, 11 în PSIHOLOGIE și 9 în ASISTENȚĂ SOCIALĂ. Numărul total de profesioniști este de 38 (31 de femei și 7 bărbați). SAVA se află în toate provinciile andaluze.

Aragón: Legislație privind violența de gen: Legea 4/2007, din 22 martie, pentru prevenirea și protecția integrală a femeilor victime ale violenței în Aragon. Despre asistența victimelor infracțiunilor din Aragon, există Oficii pentru asistența victimelor infracțiunilor din Zaragoza, Huesca și Teruel, care au fost create printr-un acord al guvernului din Aragón, din 8 mai 2018.

Cantabria: Legislație privind violența de gen: Legea 1/2004, din 1 aprilie, Integral pentru prevenirea violenței împotriva femeilor și pentru protecția victimelor sale. În ceea ce privește asistența victimelor din Cantabria, Oficiul de Asistență a Victimelor Criminalității există ca un organism legat de Protopopiatul Santander. Personalul Biroului de Asistență pentru Victimele Cantabriei este format dintr-un funcționar al Administrației Justiției (manager procedural), psiholog desemnat de Colegiul de Psihologie din Cantabria.

Catalonia: Legislație privind violența de gen: Legea 5/2008, din 24 aprilie, privind dreptul femeilor de a eradică violența sexistă. În ceea ce privește asistența victimelor infracțiunii din Catalonia, birourile de atenție la victimele infracțiunilor au fost create în 1996 (Decretul de structurare al Departamentului Justiției).

Comunitatea din Madrid. Legislație privind violența de gen: Legea 5/2005, din 20 decembrie, integrală împotriva violenței de gen în Comunitatea Madrid. În ceea ce privește asistența victimelor infracțiunii din Comunitatea Madrid, există Serviciul de asistență pentru victime al Curților Penale din Madrid, echivalent cu Birourile de asistență a victimelor abuzului. Acest serviciu este creat în urma Legii 35/99 din 11 decembrie, privind ajutorul și asistența pentru victimele crimelor violente și împotriva libertății sexuale. În plus, există și Serviciul pentru protecția victimelor, martorilor și altor persoane în pericol. Creat în 2009 în baza Acordului de colaborare semnat între Procuratura Comunității Madrid și Comunitatea Madrid. Acest serviciu va dispărea în scurt timp ca urmare a încheierii Acordului de colaborare menționat anterior.

Comunitatea valenciană. Legislație privind violența de gen: Legea 7/2012, din 23 noiembrie, împotriva violenței împotriva femeilor în Comunitatea Valencia. Prin DECRETUL 165/2016, din 4 noiembrie, al Consiliului a fost creată o rețea de birouri a asistenței pentru victimele abuzului, care creează și reglementează rețeaua de birouri pentru asistența victimelor infracțiunilor; și ORDINUL 12/2018, din 5 iunie, prin care se creează birourile de asistență a victimelor infracțiunii Carlet, Ontinyent, Llíria, Picassent și Utiel.

Euskadi. Legislație privind violența de gen: Legea 4/2005, din 18 februarie, privind egalitatea femeilor și bărbaților. Serviciul de Atenție la Victime (SAV), creat în 1991, este format dintr-o echipă multidisciplinară (asistență socială, drept, psihologie și administrație) compusă din 14 profesioniști. Cu privire la locația SAV, există 4 birouri, în Araba, Guipuzkoa și Bizkaia, unde există 2 birouri, unul în Barakaldo și unul în Bilbao.

Galicia. Legislație cu privire la violența de gen: Legea 11/2007, din 27 iulie pentru prevenirea și tratarea globală a violenței de gen. Birourile de asistență pentru victime sunt situate în Serviciile Comune de Asistență pentru Cetățeni și Asistență pentru Victime, în cadrul Decanatelor celor 7 orașe galiciene (A Coruña, Ferrol, Santiago, Lugo, Ourense, Pontevedra și Vigo). Normele prin care se creează Birourile din Galicia sunt: REZOLUȚIA din 5 februarie 2004 a Direcției Generale de Justiție, care constituie Serviciul comun de asistență pentru cetățeni și asistență pentru victime, în condițiile decanării instanțelor din orașul A. Coruña și Pontevedra; și REZOLUȚIA din 15 septembrie 2008 a Direcției generale a justiției, de instituire a unor servicii comune de îngrijire a cetățenilor și asistență pentru victime în cadrul decanatelor instanțelor din orașele Ferrol, Lugo, Ourense, Santiago de Compostela și Vigo.

Comunitatea din La Rioja. Legislație privind violența de gen: Legea 3/2011, din 1 martie, privind prevenirea, protecția și coordonarea instituțională a violenței în La Rioja. Biroul de asistență pentru victimele crimei din La Rioja a fost creat în 1999. În ceea ce privește personalul Biroului, acesta este format din 3 asistenți sociali, 4 psihologi, 2 juriști, 1 jurist criminalist (responsabil), 3 administratori și 1 specialist în inserție socio-profesională. Există un birou în fiecare parte judecătorească (Logroño, Haro și Calahorra), toate cu sediul în Curtea corespunzătoare.

Comunitatea statutară din Navarra. Legislație privind violența de gen: Legea statutară 14/2015, din 10 aprilie, pentru a acționa împotriva violenței asupra femeilor. Există o secțiune pentru asistența victimelor crimei și colaborarea cu organele judiciare.

Principatul Asturias. Legislația privind violența de gen este Legea 2/2011, din 11 martie, pentru egalitatea dintre femei și bărbați și eradicarea violenței de gen. Există două birouri de asistență pentru victime în Oviedo și Gijón. În ceea ce privește membrii birourilor, aceștia sunt 1 psiholog și un funcționar al Corpului de gestionare procedurală. Birourile sunt situate în Palatele de Justiție din Oviedo și Gijón.

Campanii de conștientizare

Ministerul Președinției, Relațiile cu Instanțele și Egalitatea (MPR) are secțiuni pe site-ul web (Ministerul Egalității, 2019) și vizează campanii de sensibilizare, care includ materiale din diferite surse (Guvern, Comunități Autonome)

Puncte forte și puncte slabe:

Puncte forte:	Puncte slabe:
<ul style="list-style-type: none"> Creșterea atenției asupra fenomenului violenței de gen Existența de planuri, strategii și legislație Sistem care urmează starea cazurilor VioGen 	<ul style="list-style-type: none"> Resurse dedicate urmăririi infractorilor (ofițerii de executare) Influența migrației (situată în unele regiuni / orașe / zone unde se concentreză migrația). Femeile migrante dependente social / economic de partener / familie; - este mai dificil pentru ele să raporteze violență, întărit de problemele lingvistice Acceptarea comportamentelor față de femei: insultă, lovire, control, abuz economic / exploatare / control sau chiar sex forțat (în relație) - forme ascunse de violență Atitudinea VBG ca o chestiune privată în societate Probleme politice, de exemplu în Andaluzia, unde partidele de dreapta au solicitat lista lucrătorilor pe GBV (Saíz și Álvarez, 2019)

Cipru

Caracteristici generale despre țară

Conform datelor de la Agenția Centrală de Informații (2019), Republica Cipru este o insulă din Marea Mediterană de Est, cu o suprafață totală de 9.251 km² (din care 3.355 km² sunt ocupate de trupele turce după invazia din iulie 1974). Capitala Ciprului este Nicosia.

Cipru avea o populație de 1.237.088 de locuitori (pe baza statisticilor din iulie 2018), din care 15,64% erau copii (0-14 ani) și 13,25% populație Tânără (15-25 ani).

În Cipru sunt reprezentate două grupuri etnice: greci (82%) și turci (18%). Pe baza statisticilor din 2018, rata netă de migrație: 8,3 migranți / 1.000 populație (estimare 2018); de asemenea, trebuie evidențiată prezența refugiaților care provin din Siria, cu un număr de 6.259 (Siria).

Există două limbi oficiale ale țării: greaca și turca.

Cipru și-a proclamat Independența la 16 august 1960, fiind declarat două luni mai târziu (1 octombrie 1960) și a aderat la Uniunea Europeană în mai 2004.

Clasificarea țării

Republica Cipru este o republică reprezentativă prezidențială unitară, prin care președintele Ciprului este atât șeful statului, cât și șeful guvernului. Puterea executivă este exercitată de guvern. Puterea legislativă o deține atât guvernul, cât și parlamentul. Sistemul judiciar este independent de executiv și de legislativ.

Cipru a fost o insulă divizată din 1974, când Turcia a invadat latura de nord a insulei. De atunci, Republica Cipru recunoscută internațional a controlat sudul celor două treimi. Guvernul Republiei Cipru a continuat ca unică autoritate recunoscută la nivel internațional pe insulă, deși, în practică, puterea sa se extinde doar în zona controlată de guvern.

Cifre despre incidența violenței de gen în rândul tinerilor

Nu au fost găsite date în acest sens

Date ale țării despre violența de gen

O scurtă informație de prevalență din 2016 de pe platforma Națiunilor Unite (<https://evaw-global-database.unwomen.org/fr/countries/asia/cyprus#1>) despre diferite forme de violență împotriva femeilor în Cipru, arată că rata violență fizică și / sau sexuală a partenerului viață este de 15%, în timp ce violența sexuală a non-partenerului este de 2%.

Nu sunt disponibile date despre femeile victime ale omuciderii intenționate. Aceste date sunt mai mici decât cele declarate pentru UE.

În ceea ce privește severitatea violenței de gen, 50,5% dintre femeile din Cipru au avut consecințe asupra sănătății fizice și / sau sexuale de la 15 ani, reprezentând un procent mai mic decât în UE (68,9%), dar numărul femeilor care au avut aceste experiențe în ultimele 12 luni (39,7%) a fost mai mare decât în UE (32,9%). Trebuie avut în vedere că procentul de acestor violențe este mai mic decât media țărilor UE, deoarece 20,0 de femei au suferit violență fizică și / sau sexuală în ultimele 12 luni și nu au spus nimănui, în comparație cu UE-28 (13,4%).

Alți indicatori ai violenței bazate pe genuri arată procente mai mici de femei care au suferit violență psihologică de către un partener actual sau fost în Cipru (39%) decât în UE-28 (43%); precum și un procent mai mic de femei care au suferit hărțuire sexuală de către orice autor (11% în Cipru, comparativ cu 18% în UE-28). În schimb, este îngrijorător faptul că Cipru a raportat o rată de 25,4 femei și fete (la 100 000 de populații feminine) victime ale traficului de persoane, un număr ridicat, comparativ cu rata 2,3 din UE.

Scorul Ciprului pentru Indicele Egalității de Gen este de 56,3 din 100 de puncte (EIGE, 2018), iar pentru domeniul violenței este 24,7, care este puțin mai mic decât media UE (EIGE, 2018; UN Women, 2016). Pe de altă parte, Cipru s-a clasat pe locul 21 în clasamentul indicelui inegalității de gen și pe locul 84 în clasamentul indicelui global al diferenței de gen.

Descrierea sistemului național privind VBG

Cipru are un set relativ complet de legi care protejează populația sa de sex feminin. Legile în vigoare variază de la nediscriminare la locul de muncă, incriminarea diferitelor forme de violență împotriva femeilor și violență în familie, la o lege privind prevenirea și combaterea traficului de persoane. Majoritatea formelor de violență fizică și psihologică sunt penalizate în Cipru: căsătoria forțată și mutația genitală a femeilor (MGF), violența sexuală și violul sunt incriminate în conformitate cu diverse dispoziții ale Codului Penal. Violența în familie este incriminată conform Legilor 2000 și 2004 privind violență în familie (prevenirea și protecția victimelor). În acest cadru, violul în căsătorie este recunoscut și copiil, martori ai violenței domestice, sunt recunoscuți ca victime. Traficul de femei din motive de exploatare sexuală sau de muncă este incriminat conform Legii nr. 60 (I) din 2014 privind prevenirea, combaterea traficului și exploatarea ființelor umane și protecția victimelor. În ciuda incriminării diferitelor forme de violență împotriva femeilor în conformitate cu legi diferite, nu există o lege cuprinzătoare elaborată special pentru combaterea violenței împotriva femeilor în Cipru (<https://euromedrights.org/publication/cyprus-report-violence-women/>).

La nivel legislativ, Raportul din 2019 al Planului Național de Acțiune Strategică și Națională pentru prevenirea VBG rezumă principalele acțiuni la nivel legislativ (Repubica Cipru, 2019).

Educația pentru sănătate este predată formal în școli. Există un curriculum formal pentru acest subiect. De asemenea, există ONG-uri care promovează studii de gen (de exemplu, Institutul Mediteranean de Studii de Gen <https://www.medinstgenderstudies.org/>), precum și universități care au echipe pentru a acționa în conformitate cu VBG (Frederick University, 2018).

Puncte mari și puncte slabe

Puncte mari:	Puncte slabe:
<ul style="list-style-type: none"> Băieții și fetele cu vârstă cuprinsă între 6-12 ani își îmbunătățesc abilitățile și își formează opinii puternice despre prevenirea VBG, acest lucru fiind subiectul unui sistem de informații valide și evaluare al școlii elementare oficiale. 	<ul style="list-style-type: none"> Lipsește un cadru educațional în școală medie (vârstă între 13-18 ani). Mai ales în această perioadă sensibilă a tranziției lor de la copii la adolescenți.

Estonia

Caracteristici generale ale țării

Republika Estonia este o țară de pe coasta de est a Mării Baltice din Europa de Nord, cu o suprafață totală de 45227 km² și o populație de 1.325 milioane de locuitori (date de la 01 ianuarie 2019), din care populația copiilor (0-19 ani, 1 ianuarie 2019) însumează 278650 de persoane reprezentând 21%.

În Estonia se găsesc diferite etnii: 68,5% estonieni; 24,8% ruși; 1,8% ucraineni; 0,9% belarusieni; 0,6% finlandezi; în timp ce restul de 3,4% provin din alte grupuri etnice.

Capitala Estoniei este Tallinn, iar limba oficială a țării este estoniană.

Estonia și-a declarat independența la 24.02.1918, dar a fost ocupată de sovietici și germani din 1940 până în 1991, când independența a fost restaurată (20 august 1991). Mai târziu, în mai 2004, Estonia a aderat la Uniunea Europeană. În plus, Estonia este membră a Organizației Națiunilor Unite (din 17 octombrie 1991) și a Organizației Tratatului Atlanticului de Nord (29 martie 2004).

Estonia este o democrație parlamentară cu un parlament unicameral (Riigikogu). Șeful statului este președintele (în prezent Kersti Kaljulaid), în timp ce șeful guvernului este primul ministru (în prezent Jüri Ratas). Cea mai înaltă justiție este Curtea Supremă.

Clasificarea țării

Puterea executivă în Estonia aparține Guvernului Republiei - acest lucru este prevăzut în Constituția din 1992. Cu toate acestea, este greu să vorbim despre o putere executivă unică și uniformă, deoarece structura puterii executive în totalitatea sa este foarte diversă și are o gamă largă de sarcini. Politica internă și externă este realizată de guvern și modelată de parlament (Riigikogu). Parlamentul, de asemenea, conduce și coordonează activitatea instituțiilor guvernamentale și poartă întreaga responsabilitate pentru tot ce se află în autoritatea puterii executive. Primul ministru este numit de parlament la recomandarea președintelui. Cu toate acestea, în întrebările naționale importante, parlamentul are ultimul cuvânt și puterea legislativă. (Institutul Estoniei, 2000)

Înainte de intrarea în vigoare, toate legile trebuie să fie aprobate de parlament (Riigikogu). Doar membrii parlamentului, fracțiunile, comisiile și guvernul au dreptul de a iniția o lege, majoritatea proiectelor de legi noi provin de la oficialii guvernamentali. În cazuri foarte rare, comisiile și membrii parlamentului prezintă proiecte. De obicei, proiectele prezentate de guvern au fost discutate deja înainte, astfel încât conducerea politică a statului ajunge deci la o decizie mai rapid. După prezentarea proiectului, pasajul său legislativ poate fi fie suspendat în totalitate, aprobat sau respins, decizia este luată de parlament (Estonica, 2019).

Cifre despre incidența violenței de gen în rândul tinerilor

Nu există date în acest sens.

Date ale țării despre violența de gen

Estonia s-a clasat pe locul 17 al Indexului Egalității de Gen (EIGE, 2019) cu 59,8 din 100 de puncte, deși progresează spre egalitatea de gen, iar acest clasament s-a îmbunătățit cu patru locuri din 2005. Printre domeniile măsurate, Estonia are doar un scor mai mare în timp (74,7), ceea ce arată că distribuția timpului petrecut în activitățile de îngrijire este echilibrată decât în alte țări din Europa. Inegalitățile de gen sunt cele mai pronunțate în domeniile puterii și cunoașterii și trebuie de asemenea subliniat faptul că Estonia are unul dintre cele mai mici scoruri ale UE în domeniul sănătății.

În ceea ce privește indicele inegalității de gen (Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, 2018), Estonia are o valoare a GII de 0,091, clasând-o pe 21 din 162 de țări din indicele 2018.

Un sondaj realizat în 2014 arată că, de la vîrstă de 15 ani, 33% dintre femei au fost victime ale violenței fizice și / sau sexuale (EIGE, 2018), dar aceste cifre sunt încă inexacte, din moment ce sub-raportarea și stigmatizarea continuă să prevaleze în Estonia în ceea ce privește violența împotriva femeilor (EIGE, 2016).

Descrierea sistemului național privind VBG

Din punct de vedere legislativ, principalele instrumente sunt:

Legea privind egalitatea de gen (Riigi Teataja, 2004). Scopul prezentei legi este de a asigura un tratament egal al bărbaților și femeilor, astfel cum este prevăzut în Constituția Republicii Estonia și de a promova egalitatea dintre bărbați și femei ca drept fundamental al omului și pentru binele public în toate domeniile vieții sociale.

Legea privind sprijinul victimelor (Riigi Teataja, 2003). Prezentul act oferă bazele pentru organizarea de stat a sprijinului victimelor, organizarea serviciului de conciliere și sprijin pentru femei, organizarea serviciului de sprijin pentru victimele terorismului, victime ale traficului de persoane și minorilor abuzați sexual, compensația pentru costul îngrijirii psihologice plătite în cadrul furnizării serviciului de asistență pentru victime și organizarea plății compensațiilor de stat victimelor infracțiunilor de violență (în continuare, despăgubiri). "

Convenția Consiliului European privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie (Convenția de la Istanbul, 2011), ratificată în Estonia pe 26 octombrie 2017, trecută la 01 februarie 2018.

Planul de dezvoltare a bunăstării 2016-2023 (Sotsialministeerium, 2016). Planul de dezvoltare a bunăstării se concentrează pe obiectivele strategice ale pieței muncii, protecția socială, egalitatea de gen și politicile de tratament egal pentru 2016-2023.

Strategia pentru prevenirea violenței pentru 2015-2020 (Riigikogu, 2015). Strategia cuprinde violența între copii, abuzul copiilor, violența în familie (violența partenerului intim), violența sexuală și traficul de persoane. Oamenii pot deveni victime ale violenței indiferent de fondul social și cultural, vîrstă sau sex. Prevalența și consecințele violenței diferă în funcție de tipurile de violență și de genul victimelor.

Strategia de prevenire a violenței partenerului intim 2019-2023 (Siseministeerium, 2019) - Memorandum 2018

În ceea ce privește resursele administrative:

- **Ministerul Afacerilor Sociale**, prin Legea privind egalitatea de tratament, este responsabil pentru coordonarea tratamentului egal (în ceea ce privește orientarea sexuală, vîrstă, dizabilitatea) și pregătirea proiectului legislativ respectiv. Egalitatea de gen - Ministerul concepe politica adecvată pentru realizarea egalității de gen și pune în aplicare politici care promovează în mod direct egalitatea de gen. Departamentul de politici de egalitate
- **Comisarul pentru egalitate de gen și tratament egal** este un expert independent și imparțial care acționează independent, monitorizează respectarea cerințelor Legii privind egalitatea de tratament și a Legii privind egalitatea de gen și îndeplinește alte funcții impuse de lege.
- **Consiliul Egalității de Gen** este un organism consultativ din cadrul Ministerului Afacerilor Sociale care:

- 1) aproba obiectivele generale ale politicii privind egalitatea de gen și îndeplinește sarcinile prevăzute în prezenta lege și în statutul acesteia.
- 2) sfătuiește guvernul Republicii în probleme referitoare la strategiile de promovare a egalității de gen.
- 3) își prezintă avizul Guvernului Republicii cu privire la respectarea programelor naționale prezentate de ministere cu § 9 din prezentul act "(Legea privind egalitatea de gen, § 24)

Puncte tari și puncte slabe

Puncte tari:	Puncte slabe:
<ul style="list-style-type: none"> ● Legi și strategii ● Structuri naționale pentru prevenirea violenței de gen ● Conștientizarea problemei VBG și discuții deschise despre aceasta și elaborarea de planuri de acțiune pentru prevenire ● Subiectul este în curicula școlilor ● ONG-uri puternice care împiedică VBG ● Materiale metodologice pentru profesori 	<ul style="list-style-type: none"> ● [REDACTED] ● este o problemă a comportamentului părinților ● Nu există instrucțiuni pentru părinți sau copii mai mici

Introducere

Italia

Caracteristici generale ale țării Italia

Este o țară din sudul Europei. Partea continentală este delimitată pe latura nordică de arcul alpin. De la Vla E Italia se învecinează cu Franța, Elveția, Austria și Slovenia; restul teritoriului fiind înconjurat de mările Liguriene, Tirrene, Ionice și Adriatice. Se extinde în Marea Mediterană, ocupând peninsula italiană și numeroase insule (cele mai mari sunt Sicilia și Sardinia). Statele Vatican și San Marino sunt enclave ale Republiei, în timp ce Campione d'Italia este singura enclavă italiană. Suprafața totală a Italiei este de 302.072,84 km².

Italia are o populație totală de 60.359.546 locuitori (date de la 01 ianuarie 2019), din care 29.384.766 sunt bărbați și 30.974.780 femei. Populația copiilor (vârstă 0-19 ani, 1 ianuarie 2019) este de 10.859.356 locuitori, reprezentând un procent de 18% din totalul populației.

Grupurile etnice care locuiesc în Italia sunt (% din totalul populației străine): România (23%); Albania (8,4%); Maroc (8,0%); China (5,7%); Ucraina (4,6%); Filipine (3,2%); India (3,0%); Bangladesh (2,7%); Moldova (2,5%); și Egipt (2,4%). Totalul populației străine rezidente: însumează 5.255.500 de locuitori (7,8%).

Capitala Italiei este Roma, iar limba oficială este italiana.

Italia este o republică parlamentară de la referendumul instituțional din 2/6/1946. Înainte, regimul era un Regat (Regatul Italiei) care a fost proclamat la 17 martie 1861 și a încetat să mai existe în 1946, după douăzeci de ani de fascism, învins în al doilea război mondial și în războiul de eliberare.

Clasificarea țării

Puterea executivă din Italia revine guvernului condus de Președintele Consiliului de Miniștri, adjuncții ministrilor și alți miniștri care formează Consiliul de Miniștri. Cel mai înalt organ judiciar este Magistratul și Înalțul Consiliu al Magistratului.

Puterea legislativă este deținută de Parlamentul constituit din Camera Deputaților și Senat. De altfel, Italia are trei niveluri de guvernare: centrală, regională (ordinară și autonomă cu statut special) și locală (provincii; orașe metropolitane; municipalități). Regiunile obișnuite dețin un grad scăzut de suveranitate. Regiunile autonome și provinciile autonome au un grad ridicat de suveranitate în probleme precum asistența medicală, piața muncii, serviciile sociale, printre altele (țara are legi de bază și comunitățile le dezvoltă cu legi regionale). Guvernul Regiunilor se bazează pe un sistem parlamentar investit de un președinte și un Consiliu regional, responsabil de o adunare legislativă unicamerală.

Procedura de propunere și aprobată de legi este astfel:

Constituția prevede că funcția legislativă este exercitată colectiv de cele două camere (art. 70). Aceasta înseamnă că, pentru a deveni lege, un proiect de lege trebuie să fie aprobat în textul identic de către Cameră și Senat.

Procedura de constituire a legii (așa-numita procedură) este, prin urmare, împărțită în etape succesive:

- Prezentarea proiectului (inițiativa legislativă).
- aprobarea Camerei căreia a fost înaintată mai întâi.
- transmiterea textului către cealaltă cameră și aprobarea acestuia în aceeași formulare sau cu modificări; dacă este modificat, proiectul trece de la o cameră la alta, până când este aprobat de ambele în aceeași formulare.
- promulgarea de către președintele Republicii (care poate să refere legea spre revizuire) și publicarea în Monitorul Oficial.

Calitatea de membru în organizații internaționale: Este un membru fondator al Uniunii Europene, participând la NATO, Consiliul Europei și OCDE; este membru al ONU și al Tratatului Schengen. Este, de asemenea, un membru al G7 și al G20.

Cifre despre incidența violenței de gen în rândul tinerilor

Toate cifrele despre VBG sunt colectate de ISTAT, institutul național de statistică.

<https://www.istat.it/it/violenza-sulle-donne/il-fenomeno/violenza-dentro-e-fuori-la-famiglia>

Nu au fost găsite date despre situația în rândul tinerilor.

Date ale țării despre violența de gen

Datele oferite de Institutul Național de Statistică (2018) arată că în 2018 au murit 133 de femei din cauza omociderii voluntare; trebuie luat în considerare faptul că, deși acest număr a scăzut în cazul bărbaților, acesta rămâne stabil în cazul femeilor. Dintre aceste 133 de femei, 81% au fost asasinate de o persoană cunoscută, în mare parte actualul sau fostul partener (55%) și 24,8% de o rudă (inclusiv copii sau părinți). Următorul tabel oferă o idee despre statisticile privind violența de gen, în 2018.

Autori și victime ale crimelor raportate de poliție autorităților judiciare din Italia: Infracțiuni violente. Anul 2018 v.a.

	Type of delict	M	F
<u>numărul</u> infractorilor raportați / arestați de poliție	omocideri voluntare comise	841	38
	bătaie	7305	2473
	urmărire	11769	2376
	Violență sexuală	4782	78
<u>numărul</u> victimelor	omocideri voluntare comise	213	121
	bătaie	7824	6686
	urmărire	3505	11203
	Violență sexuală	352	4025

Sursa: I.stat

Italia a obținut 0,069 în Indicele inegalității de gen (Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, 2018), ocupând locul 12 în rândul celor 162 de țări.

Pe de altă parte, Italia obține 63,0 din 100 de puncte la Indicele Egalității de Gen (EIGE, 2019), care este o valoare puțin mai mică decât scorul UE, ocupând locul 14 în UE. Între 2005 și 2017, Italia a avansat către egalitatea de gen într-un ritm mult mai rapid decât celelalte state membre ale UE, îmbunătățind gradul cu 12 locuri cu o creștere de 13,8 puncte.

Trebuie subliniat faptul că cele mai pronunțate inegalități de gen sunt în funcțiile de și în câmpul muncii unde Italia are cel mai mic scor dintre toți membrii UE, ceea ce reflectă ratele mai mari de șomaj la populația feminină, precum și distribuția inegală în sectoare diferite. De exemplu, există un decalaj uriaș în sectoarele educației, sănătate și social, unde aproximativ lucrează aproximativ 26% dintre femei spre deosebire de 7% dintre bărbați; pe cealaltă parte, doar 6% femei lucrează în occupații STIM (știință, tehnologie, inginerie și matematică), comparativ cu bărbații (31%). De asemenea, este de remarcat faptul că progresele Italiei în scăderea decalajului de gen s-au oprit din punct de vedere al timpului, ceea ce reflectă faptul că femeile în continuare petrec o cantitate semnificativă de timp la muncă zilnică în gătit și în gospodărie sau în îngrijire.

Descrierea sistemului național cu privire la VBG

În ceea ce privește cadrul legislativ, trebuie luate în considerare următoarele:

- Legea nr. 66 din 15 februarie 1996 „Reglementari împotriva violenței sexuale” (art. 609bis-octies)
- Directiva Președintelui Consiliului „Acțiuni pentru promovarea abilității și responsabilității femeilor, pentru a recunoaște și garanta libertatea de alegere și calitatea socială pentru femei și bărbați”
- Legea nr. 269 din 3 august 1998 „Reguli împotriva exploatației, prostituiției, pornografiei și traficului sexual al copiilor ca noi forme de înrobire”
- Legea nr. 154 din 5 aprilie 2001 „Măsuri împotriva violenței în relațiile de familie”
- Legea nr. 7 din 9 ianuarie 2006 a Președinției, „Dispoziții privind prevenirea și interzicerea practicilor de mutilare genitală a femeilor”,
- Decretul nr. 115 din 30 mai 2002, „Test unic asupra cheltuielilor în justiție”.
- Cod Penal: art. 583-bis (practici de mutilare genitală feminină)
- Legea nr. 38 din 23 aprilie 2009, Măsuri urgente în domeniul siguranței publice și combaterii violenței sexuale, precum și împotriva actelor de persecuție
- Legea nr. 77 din 27 iunie 2013, Ratificarea și punerea în aplicare a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței domestice, întreprinsă la Istanbul la 11 mai 2011
- Așa-numita lege privind feminismul (Decretul legislativ nr. 93 din 14 august 2013, transformat în Legea nr. 119 din 15 octombrie 2013 privind combaterea violenței bazate pe gen).
- Articolul 14, paragraful 6, din Legea nr. 124 din 7 august 2015, care introduce punctul 1-ter după paragraful 1-bis din articolul 30 din Decretul legislativ nr. 165 din 30 martie 2001
- Art. 1 alin 16 din Legea nr. 107 din 13 iulie 2015 "Reforma sistemului național de educație și formare și delegarea pentru reorganizarea dispozițiilor legislative actuale".
- Art. 24 din Decretul legislativ nr. 80 din 15 iunie 2015, „Concediu pentru femeile victime ale violenței bazate pe gen”.
- D. Decretul legislativ nr. 212 din 15 decembrie 2015
- DDL 2719, „Modificări la Codul civil, Codul penal, Codul de procedură penală și alte dispoziții în favoarea orfanilor pentru infracțiuni domestice”.
- Legea nr. 69 din 19 iulie 2019, „Modificări ale Codului penal, Codului de procedură penală și alte dispoziții privind protecția victimelor violenței domestice și de gen”.

În ceea ce privește dispozițiile administrative, responsabilitatea revine Consiliului de egalitate de șanse din Consiliul președintei ministerelor. Au fost publicate următoarele planuri de acțiune împotriva violenței masculine asupra femeilor:

- Planul național strategic privind violența masculină împotriva femeilor 2017-2020 (Presidenza del Consiglio dei Ministri, 2017)
- 2015-17: Planul de acțiune împotriva violenței sexuale și a violenței de gen 2015-2017 (Presidenza del Consiglio di Ministri, 2015)

În ceea ce privește sensibilizarea și campaniile publice, Departamentul pentru Egalitatea de Șanse a publicat campania "La parità di Tutti". Există, de asemenea, un proiect care implică bărbați și școli, denumit "Cose da uomini "

Puncte tari și puncte slabe

Puncte tari:	Puncte slabe:
<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea atenției asupra fenomenului VBG • Intervenții de reglementare recente pentru a proteja mai bine victimele violenței (legea 19/19) • Campanii de informare și instruire crescute • Programe de formare pentru polițiști, avocați, doctori, jurnaliști 	<ul style="list-style-type: none"> • Resurse economice interne pentru centrele anti-violență • Prezență largă și înrădăcinată a stereotipurilor în societate și pe piața muncii • persistența diferenței de gen • Considerând violența ca un fapt privat • Prezență neomogenă a centrelor anti-violență pe teritori • □ Nevoie de formare a figurilor cheie (profesori, asistenți sociali, sănătate, justiție ...) • Nevoie de intervenții permanente și structurate în favoarea generațiilor tinere

România

Caracteristici generale ale țării

România este un stat situat în sud-estul Europei Centrale, pe Dunărea inferioară, la nord de peninsula Balcanică și pe țărmul nord-vestic al Mării Negre, cu o suprafață totală de 238.397 km² și o populație de 20.121.641 locuitori.

În România trăiesc diferite etnii: români (85,9%); Unguri (6,5%); Populația romă (3,3%); Germană (1,73%); Turcă (1,33%); Lipoveni ruși (1,13%), printre alții (bulgari, greci, cehi, polonezi).

Capitala României este Bucureștiul, iar limba oficială a țării este română.

România a obținut Independența de sub Imperiul Otoman la 10 mai 1877, dar nu a fost recunoscută până la 13 iulie 1878. Prin Mica Unire din ianuarie 1859, România a fost formată din principatele Moldovei și Țării Românești. Mai târziu, Marea Unire (Moldova, Țara Românească și Transilvania) a durat până în decembrie 1918.

România a aderat la Uniunea Europeană în ianuarie 2007.

România este un stat național, suveran și independent, unitar și indivizibil. România este împărțită în 8 regiuni istorice: Transilvania, Maramureș, Crișana, Banat, Moldova, Muntenia, Oltenia și Dobrogea.

Forma de guvernare a statului român este o republică. Statul este organizat după principiul separării și echilibrului puterilor - legislativ, executiv și judiciar, în cadrul unei democrații constituționale.

Parlamentul României este bicameral, fiind compus din Senat și Camera Deputaților.

Conform Constituției României, Parlamentul adoptă legi constituționale, legi organice și legi ordinare.

Parlamentul și Guvernul au, de asemenea, dreptul de inițiativă legislativă.

Conform Constituției, Guvernul României reprezintă puterea executivă în România împreună cu președintele. Guvernul este organizat și funcționează în conformitate cu prevederile constituționale, pe baza unui program guvernamental acceptat anterior de parlament.

Guvernul este compus dintr-un lider numit prim-ministrul și un număr variabil de miniștri care conduc ministerul specializate în anumite domenii, cu numeroase agenții și instituții cu grade diferite de subordonare în cadrul executivului. Guvernul României ocupă la București, ca sediu al activităților sale, Palatul Victoria.

Cifre despre incidența violenței de gen în rândul tinerilor

În România nu există date statistice cu privire la violența de gen, există doar date statistice privind violența în familie.

La nivel național, în 2015, peste 13546 de cazuri de violență împotriva copiilor au intrat în atenția Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului din România, iar numărul cazurilor a crescut constant în ultimii 5 ani. Conform statisticilor publicate de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului, peste 90% din cazurile de abuz, neglijare, exploatare a copilului care apar în familie și aproape un sfert dintre copiii victime ale unei anumite forme de violență beneficiază de un sistem de protecție specială.

Violența asupra fetelor tinere este cea mai frecventă:

30% fete, 15-18 ani - violență fizică sau sexuală a unui adult

24% fete cu vîrste sub 15 ani - violență fizică sau sexuală a unui adult

Actele de violență sunt îndreptate în principal împotriva persoanelor de sex feminin și sunt de obicei acte de agresiune fizică sau sexuală.

Dacă diferențele de gen în rata de victimizare sunt relativ mici, ceea ce înseamnă că incidența violenței împotriva fetelor este mai mare decât băieții, diferențele dintre zonele urbane și cele rurale sunt foarte mari. În perioada 2012-2015, rata victimizării urbane a copiilor a variat între 37,8 și 44 victime la 10 000 de copii, în timp ce în mediul rural a variat între 53,3 și 67,9 victime la 10 000 de copii.

Date ale țării despre violența de gen

În România nu există date statistice cu privire la violența de gen, există doar date statistice privind violența în familie

În perioada 1 ianuarie - 31 mai 2016, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj a lucrat la mai mult de 290 de cazuri active, dintre care 76% de neglijență a copiilor, 10% copii abuzați emoțional, 7% copii abuzați fizic și 6% copii abuzați sexual. Numărul fetelor care sunt victime ale formelor de violență a fost egal cu numărul băieților.

Distribuția copiilor victime ale violenței care au fost înregistrati în Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj perioada 1 ianuarie - 31 mai 2016, formele de violență și sex:

Pe grupe de vîrstă, datele din primele cinci luni ale anului 2016 indică faptul că majoritatea copiilor sunt victime din rândul adolescentilor (14-17 ani), reprezentând 37% din toate victimele Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului. Următoarea grupă de vîrstă, ca pondere a tuturor copiilor victime ale Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj, este cea a copiilor cu vîrstă între 10 și 13 ani, reprezentând 20% din total.

Ponderea copiilor sub 2 ani din totalul copiilor victime este de aproximativ 16%, din care 7% sunt copii sub 1 an. Majoritatea copiilor sub 2 ani (90% din cazuri) sunt înregistrati la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj. Majoritatea victimelor abuzurilor indiferent de natura lor (fizică, emoțională, sexuală) apar în rândul copiilor de peste 10 ani.

În funcție de reședința victimelor, datele din primele 5 luni din 2016 indică faptul că 42% din cazurile de abuz / neglijare / exploatare au avut loc în mediul urban. Dacă considerăm că populația totală a copiilor 0-17 ani din județul Dolj, aproximativ 52%, trăiește în mediul urban și 48% în mediul rural, descoperim că incidența violenței împotriva copiilor este încă semnificativ mai mare în zonele rurale în comparație cu cele urbane, așa cum este prezentată în analiza dedicată evoluției ratei de victimizare în perioada 2011-2015. Cazurile de abuz fizic și emoțional se regăsesc în mare parte în zone urbane, în timp ce cazurile de copii neglijați au înregistrat un nivel semnificativ mai mare în zonele rurale.

Distribuirea copiilor victime ale violenței care au fost înregistrati la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj în perioada 1 ianuarie - 31 mai 2016, formele de violență și zona de reședință:

Forma de violență	Zone de reședință		Număr total de cazuri
	Urban	Rural	
Abuz fizic	12	8	20
Abuz emoțional	18	12	30
Abuz sexual	8	8	16

Neglijare	81	140	221
Exploatare sexuală	2	1	3
Total	121	169	290
% din total	41.7%	58.3%	100.0%

Descrierea sistemului național cu privire la VBG

Conform EIGE (2016b) România nu are nicio lege specifică cu privire la violența împotriva femeilor. Cu toate acestea, există o lege privind prevenirea și combaterea violenței în familie, care a fost modificată în 2012 (Legea nr. 217/2003, modificată prin Legea 25/2012), inclusiv violența verbală, violența psihologică, violența fizică, violența sexuală, violența economică și violența socială. Există o nouă lege care să alinieze acest regulament la Convenția de la Istanbul. În același an 2012, Guvernul României a publicat o strategie națională pentru prevenirea și combaterea violenței domestice (2013-2017).

Ulterior, în februarie 2014, Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (NAEOWM) a fost numită ca noul organism guvernamental responsabil pentru elaborarea și implementarea politicilor publice în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie.

Puncte tari și păuncte slabe

Puncte tari:	Puncte slabe:
<ul style="list-style-type: none"> - Există o strategie națională privind egalitatea de gen, o strategie națională pentru promovarea egalității de șanse între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice pentru perioada 2018-2021. • -La nivel național, România are o autoritate națională pentru oportunități egale între bărbați și femei care dezvoltă campanii de informare și sensibilizare cu privire la violența de gen. • -În școli, ONG-urile dezvoltă campanii de informare și conștientizare cu privire la violența de gen și noțiuni cu privire la violența de gen au fost introduse în programele școlare. • -Profesorii și educatorii sunt instruiți de psihologi în domeniul violenței de gen, devenind după această pregătire o resursă de formare pentru copii și adolescenți. 	<ul style="list-style-type: none"> • În România, violența de gen nu este supusă unei legi separate, este inclusă în violența în familie. - Programele de formare în domeniul violenței de gen sunt susținute de psihologi, care au o specializare în domeniul clinic, dar nu în violența de gen • - Noțiunea de violență de gen (VBG) este mai puțin cunoscută în România, este adesea asimilată violenței domestice

Abordări teoretice și metodologice

Abordări teoretice și metodologice

Violența bazată pe gen (VBG) cuprinde acte care includ abuzuri fizice, sexuale și emoționale, abuzuri verbale și alte forme de constrângere, precum și controlul comportamentelor. Este înrădăcinată în structuri sociale, care reflectă relații de gen inechitabile și, la rândul lor, mențin legitimitatea violenței masculine, plasând femeile în poziții de subordonare față de bărbați (Russell & Pirlott, 2006). Aceasta include obiectivizarea femeilor, unde mass-media reprezintă forțe culturale puternice care întăresc și perpetuează ideologii ale dominației masculine, normalizându-le dincolo de conștientizare. În acest sens, mass-media oferă instrumente de învățare socială copiilor și adolescentilor în dezvoltarea ideilor despre adevarata comportamentelor lor, inclusiv a celor legate de sex și agresiune, deși impactul lor total asupra VBG este încă documentat.

Abordări teoretice și metodologice

Explicarea metodelor și / sau a fondului teoretic utilizat în cele mai bune practici descrise

Pe de altă parte, experiențele de violență bazată pe gen în timpul copilăriei sunt recunoscute ca o condiție de risc care crește probabilitatea acestei violențe la vârsta adulță. Cu toate acestea, majoritatea persoanelor care au întâmpinat această problemă în familiile lor nu au reprodus-o în familiile pe care le stabilesc ca adulți, ceea ce are legătură cu 4 caracteristici care pot fi dezvoltate în timpul educației pentru a rupe ciclul violenței (Kauffman și Zigler, 1989):

- Stabilirea de relații sociale non-violente care ajută la construirea de scheme alternative și așteptări sociale
- Respingerea oricărui tip de violență
- Angajamentul de a practica activ non-violență
- Dobândirea de abilități alternative pentru a face față suferinței și pentru a rezolva conflictele sociale

Aceste metodologii și practici trebuie promovate în educație pentru a depăși reproducerea modelelor de supunere a dominantei, înlocuindu-le cu un model bazat pe respect reciproc. Aceste rezultate reflectă tendința puternică de reproducere a modelelor și relațiilor dintre generații, dar și un potențial mare de transformare a acestora, pentru care este necesară capacitatea de a-și imagina alte posibilități. Această capacitate de a pune în discuție modelele și așteptările la care ne expunem este relevantă în special în copilărie și adolescență, mergând paralel cu capacitatea de introspecție și nevoia tot mai mare de autonomie care apar la aceste vârste (Díaz-Aguado Jalón, 2009)

Practicile și materialele colectate în acest set de instrumente includ trei componente de bază: Co-educarea și consolidarea relațiilor de cooperare; elaborarea unui curriculum al non-violenței, incluzând activități pentru cele mai frecvente manifestări; și utilizarea metodologilor active și participative

- În ceea ce privește co-educarea și construcția relațiilor de cooperare: educația împotriva violenței de gen ar trebui să se bazeze pe abordări co-educative, oferind copiilor experiențe axate pe consacratarea obiectivelor împărtășite, în opoziție cu modele bazate pe statutul diferit, care reproduc dominantă - relații de supunere. De asemenea, ar trebui să favorizeze oportunitățile de cooperare și construirea de relații profunde între indivizi, care să conducă la îmbunătățirea atitudinilor inter-grup. Segregarea și metodologiile individuale pot reduce şansele de conflict, dar pot reduce și posibilitățile de a învăța despre diversitate și confruntarea cu puncte de vedere diferite. De asemenea, este important să ajutăm băieții și bărbații să perceapă eliberarea presiunii sexismului ca un beneficiu care le va stimula dezvoltarea.
- Elaborarea unui curriculum al non-violenței este legată de perceptia majorității tipurilor de violență ca reflectare a modelelor de supunere a dominantei. În acest fel, copiii și tinerii care manifestă comportamente și atitudini violente față de semenii lor sau împotriva profesorilor și părinților lor, sunt deseori de acord cu credințele care normalizează violența în relațiile lor, sub formă de racism, sexism sau xenofobie. La rândul lor, aceste atitudini sunt legate de abilități alternative insuficiente, cum ar fi empatia, toleranța la frustrare și autocritica, determinându-i să folosească violența ca singura formă prin care să se afirme.
- Promovarea metodologilor active și participative: este acceptat pe scară largă faptul că metodologiile active duc la o achiziție permanentă a cunoștințelor și abilităților de învățare, prin crearea de activități adaptate fiecărei etape diferite. De asemenea, acest set de instrumente promovează cooperarea tuturor agenților educaționali, cum ar fi familia, profesorii și profesioniștii, făcându-i pe toți participanții la activitățile propuse. Aceasta se bazează pe teoria conform căreia construcția cunoașterii se bazează pe interacțiunea socială (Vygotsky, 1978), care oferă cadrul de referință pentru construirea unei culturi a echității.

Abordări teoretice și metodologice

Bune practici

A photograph of several sparklers against a dark blue background. One sparkler in the foreground is very bright and has many long, glowing sparks trailing off from its center. Another sparkler is visible in the upper left corner. The overall effect is festive and celebratory.

Partenerii TOOL4GENDER au căutat într-o colecție de cele mai bune practici, culese din diferite surse (site-uri web, acțiuni întreprinse în practică de alți profesori, campanii instituționale împotriva violenței bazate pe gen) care pot servi drept model pentru a implementa acțiuni similare în alte medii educaționale. Părinții și profesioniștii pot folosi aceste practici aşa cum sunt prezentate în această colecție sau le pot adapta nevoilor lor, ținând cont de abordarea metodologică de co-educare folosită, precum și de realitatea națională și de contextul cultural care poate face necesară schimbarea unor elemente.

Bune practici

Practicile au fost împărțite pe două grupuri: 8-12 ani și 12-16 ani, pentru a respecta diferențele caracteristice psihologice ale copiilor și practicile sociale în care sunt implicați. Cu toate acestea, unele dintre practicile colectate pot fi utilizate în ambele grupuri, doar cu o mică adaptare în activitățile de același fel. După cum se poate observa, cele mai bune practici din primele grupuri sunt în cea mai mare parte legate de instruirea sănătății psiho-eficiente (stima de sine, conceptul de sine, exprimarea emoțiilor, roluri de gen), în timp ce în cel de-al doilea grup, concepte legate și derivate din cele formate sunt întărite (conceptul de dragoste, miturile iubirii).

Toate practicile au fost incluse folosind un şablon comun, respectând criterii precum identificarea beneficiilor și impactul demonstrat al practicilor, potențialul de transferabilitate, absența riscurilor, abordarea cuprinzătoare a diferitelor tipuri de violență bazată pe gen

Bune practici

Criteriile utilizate pentru selectarea celor mai bune practici depind și de grupa de vârstă considerată:

G1. Vârstă 8-12

- Stereotipuri de gen. Educați de la egalitate (băieții și fetele pot face aceleași lucruri, pot sparge prejudecările la locul de muncă ...)
- Faceți vizibile femeile, încurajați participarea mai activă a fetelor, vorbiți despre femei în istorie
- Egalitate în responsabilități acasă.
- Promovarea abilităților non-violente de soluționare a conflictelor.
- Lucrați pe empatie, dinamica jocului de rol, învățarea cooperativă în grupuri eterogene.
- Nu justificați utilizarea violenței. Învățați să identificați situații de discriminare
- Jucării și jocuri non sexiste
- Muncă egală transversală.

G2. Vârstă 13-16

- Includerea luptei împotriva sexismului și violenței împotriva femeilor în programa educațională pentru adolescenți. Aceasta permite: schimbări cognitive, afective și afective asociate sexismului; vizibilitatea femeilor în curriculum din perspectivă istorică și lupta pentru drepturi; identificarea și contrastul stereotipurilor de gen; conștientizarea riscurilor și limitărilor stereotipurilor (respect de sine, nivel emoțional, dezvoltare profesională).
- Încurajarea construirii propriei identități pozitive. Stimă de sine.
- Ghidarea intervenției pentru băieți și fete în situații de vulnerabilitate (abuz, hărțuire ...)
- Experiențe de discuție și învățare cooperativă în echipe eterogene (sex, atitudini, performanță)
- Integrarea luptei împotriva violenței sexiste dintr-o perspectivă mai largă: apărarea drepturilor omului, descoperirea problemelor dăunează nu numai victimelor lor cele mai vizibile, ci și întregii societăți. Înțelegerea drepturilor universale.
- Înțelegerea naturii violenței de gen (ciclu de violență, factori de risc ...)
- Consolidarea abilităților interpersonale alternative la violență (rezolvarea afirmativă a conflictelor ..)
- Integrarea intervenției în toate contextele din structura societății

În plus, partenerii au făcut chestionare și sondaje cu experți diferiți (3 din fiecare țară), cum ar fi psihologi, profesori, asistenți sociali, care au lucrat în prevenirea violenței de gen, cu scopul de a valida aceste bune practici și metodologii de aplicare.

Tabelul sumar al celor mai bune practici, unde puteți găsi părerea noastră personală de ce să folosiți cele mai bune practici, la cine este cel mai bine să folosiți și cum poate fi adaptată cu ușurință

1 – BUNE PRACTICI: 8-12

Bune practici	De ce aceasta buna practica poate fi folositoare	poate fi folosita de:	cum se poate adapta familiilor	
Povești pentru a trăi, Povești pentru a gândi	Preveniți apariția rolurilor sexiste, dintr-un mesaj că băieții și fetele pot face aceleași lucruri. Utilizarea poveștii face ca mesajul dvs. să fie mai eficient pentru copii.	profesori/familie	Este foarte ușor adaptabil, trebuie doar să citești povestea. De asemenea, dacă dorîți să aprofundați, aveți un ghid didactic pentru a lucra la diferite obiective. Poate fi lucrat individual	
Esti o fata, esti un copil	Pentru a sprijini la copii o viziune critică a inegalităților sociale bazate pe gen, educă în drepturile universale, fără distincție între băieți și fete	profesori	Nu este adaptabil, deoarece este mai bine să lucrezi în grup. De asemenea, necesită anumite cunoștințe pentru a ghida sesiunile.	
O zi de nastere colorată	Lucrăm cu copiii pentru a exprima emoții și empatie și valori precum egalitatea.	profesori/familie	Poate fi lucrat individual, familiile îl pot lucra împreună cu copiii, pentru că este un material simplu.	
Depinde armando!	Utilizează subiecte artistice pentru a preda rolurile de gen în școală primară	profesori/familie	De asemenea, familiile pot învăța melodia sau pot descărca materialele (adică pentru pictura	

			acasă) ca bază pentru a discuta despre roluri acasă	
Martina straluceste din nou	Cartea utilă ca bază pentru discuțiile cu copiii și pentru a discuta despre ce relație sănătoasă este și pentru a ajuta copiii să detecteze semnalele de abuz	profesori/familie	Citind cartea cu copiii și discutând despre relație: ce este o relație sănătoasă? cum ar trebui să fie o relație? cum ne-am simțit dacă am fi Martina? am văzut aceste semnale în relațiile noastre sau în relațiile prietenilor?	
Nici capcauni nici printese	util ca exemplu de abordare integrală: începe formarea cadrelor didactice în problemele și metodologii de gen și implementează un program complet în școală gimnazială prin clase de tutorat	profesori	Familile ar trebui să colaboreze la activitățile propuse ca teme	
Promovarea bunei purtări este prevenirea violenței bazate pe gen	util deoarece atelierele ajută copiii (clasa a VI-a la școală primară) să identifice relațiile sănătoase	copii/profesori	Părinții pot discuta subiectele atelierelor cu copiii	
În căutarea iubirii bune. Evitarea iubirii care ucide	Este util, deoarece se concentreză în tinerii însăși, ajutați de profesori să identifice miturile iubirii și semnalul relațiilor nesănătoase	copii/profesori	Părinții pot răspunde împreună cu copiii la chestionarele furnizate pentru fete și băieți și pot discuta acasă rezultatele	
Coeducarea în curtea școlii, sala de clasă și laborator	Această practică este utilă deoarece funcționează în mod specific cu coeducarea și folosește o abordare transversală, prin subiecti diferiți	profesori	Nu se adresează părinților, dar activitățile pot fi discutate acasă pentru a consolida obiectivele	
Brainstormingul	Elaborarea și schimbul de gânduri și idei este o modalitate de a înțelege mai bine o problemă din diverse perspective. Acest lucru îl poate ajuta pe copii să-și exprime gândurile fără teama de a fi criticați.	profesori/familie	Ca formă a unui „joc de expresie liberă” între membrii familiei. Părinții pot conduce modul de a da un exemplu. De asemenea, părinții ar trebui să fie foarte atenți să nu fie judecători.	
Discuție-dezbateră	Prin discuții, copiii învață să asculte și să respecte opiniile celorlalți. În același timp, își exprimă propriile opinii pe baza argumentelor. Dialogul constructiv poate duce la înțelegerea problemelor din perspective diferite.	profesori/familie	Părinții pot stabili un timp și un loc liniștit acasă pentru o „întâlnire” a familiei, unde toată lumea va lua rândul lor pentru a-și exprima opinia. De fiecare dată un membru al familiei poate fi coordonatorul, pentru a se asigura că toți vorbitorii sunt auziți și toate opinii sunt respectate.	
Improvizație	Copiii vor cunoaște că suntem responsabili pentru acțiunile noastre. Lăsându-le să improvizeze, le permitem să decidă cea mai bună opțiune pentru a face față unei situații și modul în care această opțiune pentru a acționa ar putea afecta starea mentală, fizică și sentimentală a celorlalți.	profesori	Nu este întotdeauna ușor pentru părinți să fie consecvent în respectarea regulilor sau limitelor stricte pentru acțiunile copiilor lor. Cu toate acestea, încercarea de a-i lăsa pe copii să conștientizeze consecințele propriilor acțiuni este un bun mod de a exersa empatia și de a fi grijuilui înainte de a decide să acționeze într-un mod, mai ales atunci când vine vorba de a răni pe cineva. Acest lucru poate fi realizat într-un mod nepedepsit, ci prin discuții între părinți și copii.	

Violență bazată pe gen și sex în familie. Manual pentru profesorii din școala elementară	Manualul oferă instrucțiuni despre cum să abordați violența bazată pe gen și violența în familie.	profesori/familie	Partea teoretică este educativă pentru toate grupurile țintă.	
Subiecte privind egalitatea de gen în lectiile de studii sociale din ciclul primar și gimnazial. Manual pentru profesori	Util pentru profesori și pentru toate celelalte persoane care ar dori să aibă cunoștințe foarte detaliate despre sex și sex și exemple practice cum să le adaptezi la lectiile școlare	profesori/familie	Baza teoretică este pentru toți, partea practică în care găsești subiecte și întrebări bune pe care le-ai putea vorbi copiilor tăi	
Impar și par - Jocul respectului	Abordare bazată pe joc pentru copii: învățarea jucându-se	profesori/familie	Foarte ușor de utilizat, dar adulții trebuie să citească cu atenție regulile	
Par sau impar la școală	Set de instrumente practice pentru problemele de gen pentru profesori și familiile	profesori/familie	Instrumente, conținut și instruire pentru operatori / familiile	
Bancile prieteniei	poate fi utilizat de la o vârstă foarte fragedă și are un grad ridicat de transferabilitate (în alte țări)	profesori	părinții pot învăța cum să asculte problemele copiilor lor	
Metoda gestionare cazurilor de a	se adresează cazurilor de violență printr-o echipă multidisciplinară de specialiști	copii/familie	nu se aplică	
„Încredere în sine”	folosește tehnica artei creative și jocul de rol, utilizarea acestor metode de dezvoltare personală are un efect pe termen lung	copii	părinții pot îmbunătăți comunicarea cu acești copii folosind metodele de dezvoltare personală	

2 – BUNE PRACTICI - 13-16

Bune practici	De ce aceasta buna practica poate fi folosită?	poate fi folosita de:	cum se poate adapta familiilor	Language
Imaginea familiei prin Disney	Este un site foarte atractiv pentru a lucra cu copiii la stereotipuri de gen prin filmele Disney. Are material didactic foarte bun, prin carduri pentru a putea lucra foarte bine cu băieții.	profesori/familie	Fișele fiecărui film ajută familiile să lucreze cu copiii conținutul filmului din perspective de gen	
Nu te pierde, fără libertate nu există dragoste	Foarte interesant să educăm tinerii să identifice primele semne ale violenței de gen. Ghidul didactic pentru a lucra pe conținuturi foarte interesante este foarte complet pentru a preveni comportamentul violent la tineri	profesori	pentru a avea nevoie de o pregătire foarte specifică, trebuie să lucrezi în grup	
Ghid de dragoste bună	Este un material foarte bun pentru a lucra miturile iubirii romantice, ca un pilon al relațiilor toxice și violente între tineri. Renunțați la acest mit, astfel încât să poată crea realizări egalitare și sănătoase.	profesori	Acesta include un ghid al conceptelor care sunt utile pentru părinți, precum și câteva chei pentru abordarea GBV de către întreaga societate	
Prevenirea violenței bazate pe gen. Orientări pentru profesori	Este util, deoarece oferă cadrelor didactice instrucțiuni privind detectarea violenței de gen la clasă și școală	profesori	Membrii familiei pot folosi instrucțiunile ghidului pentru a vorbi cu fiii și fiicele lor	
Laboramorio	Set complet de activități care urmează să fie desfășurate în	profesori	Multe dintre activități se bazează pe discuții care pot fi purtate și acasă.	

	grupuri cu tineri pe diferite subiecte, inclusiv stima de sine, mituri ale iubirii, roluri de gen		Limbajul ușor permite ca orice persoană să poată folosi ghidul fără un antrenament	
Andalucia reduce inegalitatea	util deoarece este centrat pe percepția tinerilor însăși.	profesori și tineri	Familiiile ar putea discuta despre videoclipurile realizate de tineri	
150 de melodii pentru a lucra pe GBV în contexte educațive	Practicile analizează cântecele din jurul fiecăruia dintre noi (posturi de radio), oferind exemple despre modul în care rolurile de gen sunt reflectate în muzică	profesori și tineri	Familiiile pot selecta cântece tradiționale cunoscute în familie (bunici, tinerețea părinților) și potdezbată cu copiii despre rolul băieților și fetelor în cântece.	
Programul de prevenire a violenței de gen destinat comunității educaționale: violența de gen	Este util pentru profesori să identifice GBV într-o activitate de zi cu zi și să înțeleagă conceptul în sens larg și să cunoască diferențele metodologiei pentru a oferi cunoștințe practice participanților.	Profesori, profesioniști și părinți	Familiiile pot învăța din dinamica grupală implementată pentru a crea un spațiu de reflecție și cunoștințe colective care să permită conectarea experiențelor personale și profesionale ale participantului. De asemenea, pot învăța din practica teatrului și jocul de rol	
Stereotipuri zero	Metodologie pentru educarea de la egal între tineri	profesori	Tinerii devin agentul schimbării sub o supraveghere a experților și a profesorilor	
Nu la violență. Aleg Respect	Set de instrumente și îndrumări pentru tineri	copii	Informații despre GBV, relație, sex	
În încălțămîntea fiecăruia	Set de instrumente și linii directoare pentru crearea modulelor de instruire	profesori	Module de instruire pe probleme de gen și legate de GBV	
"Cereale de nisip"	îi învață pe copii să recunoască diferențe formele de abuz, dar, de asemenea, să devină mai conștienți de propriile experiențe emoționale, să descopere resursele interne și dezvoltă abilități de relație pozitivă.	copii, profesioniști, familie	părinții pot vedea videoclipul împreună cu copiii lor și apoi pot avea diseminări asupra lui.	
Educatori pentru responsabilitatea socială	cooperarea părinților în calitate de parteneri îi poate face conștienți de importanța rolului lor în educația copiilor	copii, profesioniști, familie	nu se plăcea	
Tinerii împotriva violenței	utilizarea antrenamentelor față în față, dezbatere, exprimare liberă, jocuri de rol, exerciții de grup, toate destinate reducerii violenței și monitorizării mai bune a comportamentului agresiv în școli	copii, profesioniști	nu se aplică	

A close-up photograph showing the lower half of a child's body. The child is wearing blue denim jeans with a tear at the knee and pink low-top sneakers with white laces. The background is a textured, reddish-brown surface, possibly a wall or a piece of furniture.

**Copii cu vârstă cuprinsă între
8-12 ani**

Bune practici

Bune practici: numărul 1. Povesti de trăit, povesti de gândit.

TITLU: POVEȘTI DE TRĂIT, POVEȘTI DE GÂNDIT

Instituția: Junta de Andalucía

Autori: Barbara Educació SCCL

Limba: Spaniolă

Țară/regiune: Spania

Anul implementării și durata: 2016

Mai multe informații găsiți la adresa: <http://www.conectandomundos.org/es/presentacion>

Principalele obiective ale proiectului: Construim și ne dezvoltăm propria identitate: cum suntem și cum ne văd

- Dezvoltați alteritatea: respect pentru diferență și față de celaltă persoană.
- Legătură cu cel mai apropiat mediu pentru a vizualiza inegalitatea de gen: Lucrați cu familiile.
- Lucrează pentru schimbare către o societate egalitară.
- Învață să gestionezi emoțiile în relațiile de la egal la egal.
- vizualizați, simțiți și dezasamblați construcția culturală a stereotipurilor de gen.

Impact, realizări, beneficii:

- Identificați rolurile și stereotipurile pentru a demonstra drepturi egale (muncă de reproducere), feminizarea profesiilor, ocuparea spațiului).
- Construcția socială a genului prin poveste. Povesti de familie: modele expres

Grupul țintă: elevi cu vârstă cuprinsă între 8 și 10 ani

Prevenirea: formelor de violență; bazate pe Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE): Toate

- Violență fizică
- Violență sexuală
- Violență psihologică
- Violență economică
- Structura de intervenție: (Vă rugăm să bifați dacă bunele practici îndeplinesc articolele propuse)
- Instruire / educație normală
- Pregătire oferită profesorilor din prima etapă a proiectului

Informații adiționale: Abordare integrală, lucrăm din contextul educațional, familial și o abordare transversală în curriculum.

Are un impact important, deoarece acționează asupra dezvoltării identității minorilor, deci efectul său va fi pe termen foarte lung.

Metodologie, teorii:

Educația interculturală din perspectiva de gen. Model după Luz Martínez Ten.

Perspectiva egalității de gen din partea drepturilor omului.

Riscuri: scăzut

Câteva recomandări și lecții sunt:

- i) Identificați rolurile și stereotipurile pentru a demonstra drepturi egale (muncă reproductivă, feminizarea profesiilor, ocuparea spațiului).
- ii) Construcția socială a genului prin intermediul poveștii.

Povesti de familie: modele expres.

Potențial de transferabilitate:

Putere mare de transfer, datorită ghidului educațional, permite implementarea tuturor activităților.

Costuri mici de aplicare, fără costuri de instruire sau materiale necesare.

Informații suplimentare: (rezultate, sondaje, articole, campanii, videoclipuri) <https://youtu.be/bGkR-UFOmSo>

Bune practici

Bună practică: numărul 2. Ești față, ești băiat

TITLU: ERES NIÑA, ERES NIÑO. Ești față, ești băiat.

Instituția: Intermon Oxfarm

Autori: Ester Casals

Limba: Spaniolă

Țară/regiune: Spania

Anul implementării și durata: 2003

Mai multe informații pot fi găsite pe <http://www.kaidara.org/recursos/eres-nino-eres-nina/>

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Documente monografice care introduc elevii în identificarea elementelor și modelelor de comportament în funcție de sex.
- La sfârșit, și ca sinteză, monografia sugerează scrierea colectivă a unei scrisori care pretinde soluții la inegalitățile datorate sexului. Lucrarea este planificată pe parcursul a 4 sesiuni.

Impact, realizări, beneficii:

- Actele din modelul drepturilor omului, promovează schimbarea sistemului de valori.
- Model de participare activă, favorizează schimbarea de la acțiune.

Grupul țintă (elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți etc):

Elevi, 6 - 8 ani.

Prevenirea

- Violența sexuală
- Violența psihologică
- Structura de intervenție:
- Formare / educare formală
- Instrucțiuni

Metodologie, teorii:

Informatii suplimentare:

Un impact ridicat pentru a fi aplicat cu ușurință, necesită pregătire cu costuri reduse și mici.

Riscuri reduse

Capacitate mare de transfer, deoarece poate fi adaptată adolescenților de vârste diferite.

Bune practici

Bună practică: numărul 3. O zi de naștere în culori

TITLU: UN CUMPLEAÑOS EN COLORES. O zi de naștere în culori.

Instituția: IntermonOxfarm

Autori: Barbara Educació SCCL

Limba: Spaniolă, engleză

Țara/regiunea: Spania

Anul implementării și durata: 2016

Mai multe informații pot fi găsite la: www.conectandomundos.org

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Să dezvoltăm propria identitate, cum suntem și cum ne percep ceilalți
- Recunoaște sentimentele, exprimă-le și empatizează cu ceilalți.
- Dezvoltați alteritatea: respect pentru diferență și pentru cealaltă persoană.
- Conectați cel mai apropiat mediu pentru a vizualiza inegalitatea de gen: lucrați cu familiile.
- Lucrează pentru schimbare către o societate egalitară.
- Promovează educația emoțională.

vizualizați, simțiți și dezasamblați stereotipurile de gen.

Impact, realizări, beneficii:

Permite modificări din transformarea persoanei, atingând obiective precum:

- Promovarea empatiei.
- Exprimăți sentimente indiferent de cultură și sex.
- Identificarea, sensibilizarea cu privire la roluri și stereotipuri ca exemplu de egalitate.

Temele funcționate: sentiment și emoții: iluzie, bucurie, frustrare și empatie. 2.- distribuirea sarcinilor la nivelul familiei; 3.- Generozitate și prietenie: 4.- Povești de familie, cântece și jocuri populare. 5.- Profesii.

Grup țintă (elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți, etc):

Elevi, 6-8 ani

Prevenirea: formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE):

Violență sexuală

Violență psihologică

Structura de intervenție: (Vă rugăm să bifați dacă bunele practici îndeplinesc articolele propuse)

Formare / educare formală

Metodologie, teorii: Susținut de teoria inteligenței emoționale, prin identificarea și gestionarea emoțiilor la copii.

Inovare: dinamică implicată, emoții de lucru prin povești.

Risc scăzut. Nu implică cheltuieli pentru implicarea sau pregătirea profesioniștilor.

Potențial de transferabilitate:

Capacitate mare de transfer. Există o versiune în limba engleză care facilitează transferul de informații suplimentare: (rezultate, sondaje, articole, campanii, videoclipuri)

<http://www.kaidara.org/recursos/uncumpleanosdecolores/>

Bune practici

Bună practică: numărul 4. Depinde de amândoi

TITLU: Depende de los 2. Depinde de amândoi.

Instituția: CRA Alto Gállego- CEIP Puente Sardas

Autori: Beatriz Serrano & Carlos Álvarez (Music teachers)

Limba: Spaniolă, franceză, arabă

Țară/regiune: Spania-Comunitatea Aragón - Huesca

Anul implementării și durata: Din ianuarie 2018

Mai multe informații pot fi găsite pe: (site-ul web) <https://sites.google.com/view/dependedelos2>

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Lucrul la feminism și co-educare în clasă
- Oferă material pentru a lucra în diferite domenii: pictură / desen (note inferioare), dans, muzică, lingvistică (exprimare orală, analiză de versuri, traducere în diferite limbi)
- Elaborarea unui videoclip cu copii / profesori: educație despre rolurile de gen, bazată pe co-educare (colaborarea cu diferite grupuri / sexe)

Impact, realizări, beneficii:

A câștigat diferite premii pentru egalitatea de gen. Proiectul promovează transferabilitatea materialelor în alte limbi și diseminarea altor inițiative pe web-ul lor.

Grup țintă (elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți, etc):

Elevi în școală primară

Prevenirea: formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE): Toate

- Violență fizică
- Violență sexuală
- Violență psihologică
- Violență economică

Structura de intervenție:

☒ Formare / educare formală

- Instruire oferită copiilor din școală primară

☒ Campania / Educația publică

- Resursele includ... (site-ul web, ghiduri, afișe) instrucțiuni și site-ul web, materiale

• Pentru a utiliza sau implementa această campanie: ... contactați autorii și completați chestionarul
Site-ul web cuprinde practici din diferite centre.

Metodologia se bazează pe co-educare și crearea de materiale transversale, care pot fi utilizate la o varietate de subiecți și grupe de vârstă, în funcție de dificultate.

În toate materialele, principalele subiecte sunt consolidate: eliminarea rolurilor de gen, evidențierea colaborării și respectului -

Inovare: utilizarea muzicii și artelor ca pilon de bază. Crearea de rețele, deoarece acestea favorizează adaptarea melodiei la diferite limbi, precum și participarea la site-ul web care trimite videoclipuri.

Informații suplimentare:

Proiectul a fost reprodus în diferite școli din Spania și din străinătate.

Pentru a urmări utilizarea materialelor, autorii au creat un chestionar

<https://sites.google.com/view/dependedelos2/comparte?authuser=0>

Toate materialele sunt online, iar autorii promovează implementarea în alte regiuni și limbi (deja în arabă și franceză).

De asemenea, versuri incluzive (folosind pictograme) sunt disponibile Video <https://youtu.be/eiCAK4FkKRU>

Alte surse pentru școală primară
<http://www.juntadeandalucia.es/educacion/portals/delegate/content/85226ad1-38ab-46ca-9e60-4305f3dbbd3f>

Bune practici

Bună practică: numărul 5. Martina strălucește din nou

TITLU: Contra la violencia de género: Martina vuelve a brillar. Martina strălucește din nou.

Instituția: Gobierno de Canarias. Educație

Autori: Sonia Saavedra

Țară/regiune: Spania-Insulele Canare

Anul implementării și durata: 2016-2017

Mai multe informații pot fi găsite pe:

<http://www3.gobiernodecanarias.org/medusa/ecoescuela/sa/files/formidable/6/situacionaprendizaje-51.pdf>

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Pentru a aborda diferenți factori despre violență bazată pe gen: mituri legate de dragoste, factori de risc, protecții împotriva abuzurilor, diferite tipuri de VBG
- Dezvoltarea abilităților sociale, a competențelor emoționale
- Să favorizeze stabilirea de relații sănătoase bazate pe tratamentul bine și pe convingerea pozitivă
- Elaborarea unei campanii de diseminare și a unui decalog pentru tratarea bine

Impact, realizări, beneficii:

Implementat în școala primară (a 6-a) ca material curricular. A fost adaptat pentru anul II de gimnaziu

Grup țintă (elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți, etc.):

- Copii în clasa a 6-a (școala primară)

Prevenirea: formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE): Toate

- Violență fizică
- Violență sexuală
- • Violență psihologică
- Violență economică

Structura de intervenție: (Vă rugăm să faceți cruce dacă bunele practici îndeplinesc articolele propuse)

- Formare / educare formală
- Instruire oferită copiilor (clasa a VI-a)
- Pentru a utiliza sau implementa această campanie: ...
- Instrucțiuni
- Intervenția include o unitate didactică completă (Acțiunea de învățare) pentru 3 subiecte diferite, inclusiv obiective, activități, criterii de evaluare
- Științe Sociale
- Valorile sociale și cetățenia
- Lingvistică

Metodologie, teorii: Activitatea constă în citirea unei cărți (Martina vuelve a brillar) despre o fată care suferă VBG. De-a lungul cărții, scrisă într-un limbaj atractiv și ușor, cititorul va găsi miturile dragostei, indicatorii pentru a detecta o relație toxică etc. și modalitățile de a căuta ajutor și de a construi rețele de colaborare.

Informații adiționale:

Deja a fost transferat în anul II de gimnaziu, cu numele Ni Ogros ni Princesas (Nici căpcăuni, nici prințese).

Este un program instituțional și, prin urmare, include rapoarte de monitorizare

<https://www.bienestaryproteccioninfantil.es/fuentes1.asp?sec=24&subs=186&cod=1596&page=&v=2>

Rapoarte de monitorizare și materiale didactice

<https://www.astursalud.es/noticias/-/noticias/yo-cuento-tu-pintas-ella-suma>

Informații suplimentare: (rezultate, sondaje, articole, campanii, videoclipuri)

<https://escuelacanaria.com/2019/02/01/martina-vuelve-a-brillar-prevencion-de-la-violencia-de-genero-en-la-adolescencia-un-cuento-y-mucho-mas/>

<http://redined.mecd.gob.es/xmlui/handle/11162/137685> (pentru a descărca manualul în spaniolă)

Video cu copii care vorbesc despre carte <https://www.youtube.com/watch?v=odG-nF5zL98>

Bune practici

Bună practică: numărul 6. Eu număr, tu pictezi, ea adaugă

TITLE: Eu număr, tu pictezi, ea adaugă

Instituția: Principatul de Asturias

Autori: Institutul Asturian al Femeii, Consiliul de Educație și Știință și Consilierul de Sănătate și Serviciile Sanitare din Principatul de Asturias

Limba: spaniolă

Țara/regiunea: Spania - Guvernul regional (Principatul Asturias)

Anul implementării și durata: 2012 până în prezent

Mai multe informații pot fi găsite pe: (site-ul web)

<https://www.bienestaryproteccioninfantil.es/fuentes1.asp?sec=24&subs=186&cod=1596&page=&v=2>

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Elaborarea unui diagnostic asupra stadiului coeducației în școală primară, colectarea informațiilor despre nevoi, bariere și dificultăți, dar și materiale didactice existente.
- Compilarea resurselor și a bunelor practici care trebuie implementate în școli, pe baza curriculumului și a experiențelor diferiților profesioniști, care sunt ușor flexibile și antrenante atât pentru profesori cât și pentru copii, ușurând astfel introducerea educației pentru egalitate în sala de clasă.

Impact, realizări, beneficii:

- Implementat în școlile primare

Grup țintă (elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți, etc.):

- Profesori și elevi din școlile primare

Prevenția: formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE): Toate

- Violență fizică
- Violență sexuală
- Violență psihologică
- Violență economică

Structura de intervenție:

- Formare / educare formală
- Instruire oferită copiilor (clasa a VI-a)
- Campania / Educația publică
- Resursele includ... (site-ul web, ghiduri, afișe)
- Pentru a utiliza sau implementa această campanie: ...

Instrucțiuni

Intervenția include activități împărtite la subiectele din curriculum: Învățarea mediului (include științele naturii și sociale); educație fizică, limba și literatura spaniolă și matematică, inclusiv obiective, activități clasificate pe diferite niveluri, resurse suplimentare, fișe de lucru și materiale etc.

Metodologie, teorii: Bazate pe o abordare co-educativă

Inovație:

Inovația programului este luarea în considerare a curriculumului oficial, deoarece alte programe sau resurse sunt foarte specifice și nu țin cont de curriculum.

Durabilitatea impactului:

Acesta include rapoarte de monitorizare până în 2015-2016

<https://www.astursalud.es/noticias/-/noticias/yo-cuento-tu-pintas-ella-suma>

Potențial de transferabilitate:

Deja a fost transferat în anul II de gimnaziu sub numele „Ni ogros ni princesas” (nici căpcăuni, nici prințese)

Informații suplimentare: (rezultate, sondaje, articole, campanii, videoclipuri)

https://www.bienestaryproteccioninfantil.es/imagenes/tablaContenidos03SubSec/Yocuento_Isuu_baja.pdf

Bune practici

Bună practică numărul 7. Promovarea bunelor tratamente înseamnă prevenirea violenței bazate pe gen

TITLU: Promovarea bunelor tratamente înseamnă prevenirea violenței bazate pe gen

Instituția: Casa de femei. Castrillón (Asturias)

Autori: Primăria Castrillón

Limba: spaniolă

Țara/regiunea: Primăria Castrillón (entitate locală)

Anul implementării și durata: Clasa a VI-a - 11-12 y.o în școlile din diferite municipalități. 2011-2016

Mai multe informații găsiți la adresa: <https://igualandorealidades.wordpress.com/2015/11/13/talleres-con-6o-primaria-promover-actitudes-de-buenos-tratos-es-prevenir-violencia-de-genero/>

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Să promoveze atitudini și comportamente de bune tratamente care să consolideze stabilirea de relații sănătoase, egalitate și respect între fete și băieți
- Pentru a traduce în contexte educative discuția despre rolul femeilor în societate
- Pentru a debuta mituri și afirmații tradiționale despre rolurile sociale atribuite femeilor / bărbaților
- Pentru a obține mai multă conștientizare și angajament de către centrele educaționale în această problemă

Impact, realizări, beneficii:

- Activitatea s-a desfășurat în perioada 2011-2016 în școlile din Castrillon
- În 2013, activitatea a fost premiată de Ministerul Sănătății / Direcția Egalității ca Cea mai bună practică

Grup țintă (elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți, etc):

Fete / Băieți din școala primară

Prevenirea: formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE): Nu este detaliat, dar menționează apariția tot mai mare a violenței psihologice și sexuale în rândul adolescentilor

- Violență fizică
- Violență sexuală
- Violență psihologică
- Violență economică

Structura de intervenție:

- Atelier

Metodologie, teorii: Activitatea se bazează pe dinamica grupului pentru schimbul de idei și reflecții, folosind metodologii participative în care elevii joacă rolul principal cu contribuțile lor.

Durabilitatea impactului:

Se presupune că elevii vor păstra aceste roluri în următoarea etapă (secundară) - este necesară o implicare a școlii secundare

NU există date privind continuitatea începând cu 2016

Riscuri: Atitudinile și comportamentele pot fi „dezvăluite” în contextele de acasă sau a Activitățile din școli au nevoie de autorizarea părinților.

Recomandări și lecții: Este nevoie de întărire

Potențial de transferabilitate: Poate fi transferat în alte școli / municipalități

Informații suplimentare: (rezultate, sondaje, articole, campanii, videoclipuri)

<http://www.violenciagenero.igualdad.mpr.gob.es/sensibilizacionConcienciacion/premios/premiosBuenasPracticas/IConv/docs/BuenasPracticasPremiadas.pdf>

<https://igualandorealidades.wordpress.com/2015/11/13/talleres-con-6o-primaria-promover-actitudes-de-buenos-tratos-es-prevenir-violencia-de-genero/>

Bune practici

Bună practică numărul 8.În căutarea iubirii bune. Evitarea iubirii care ucide

TITLU: En busca del buen amor. Evitando amores que matan . În căutarea iubirii bune. Evitarea iubirii care ucide.

Instituția: Cabildo de Canarias (Guvernul regional al insulelor Canare)

Autori: Direcția generală de planificare educațională și inovare a Ministerului Educației, Universităților, Instituția de Cultură și Sport a Guvernului Insulelor Canare în colaborare cu Asociația Femeilor „Mercedes Machado”

Limba: spaniolă

Țara/regiunea: Spania-Insulele Canare

Anul implementării și durata: 2018

Mai multe informații pot fi găsite pe: (site-ul web)

<https://www3.gobiernodecanarias.org/medusa/edublog/cprofeslaspalmasdegrancanaria/2018/02/26/en-busca-del-buen-amor/>

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Prevenirea relațiilor nesănătoase între băieți / fete din ultimii ani de școală primară

Grup țintă (elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți, etc):

Tineri între 10-12 ani. Activitatea urmează să se desfășoare prin intermediul tutorelui din sălile de clasă.

Prevenția: formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE):

- Violență psihologică

Structura de intervenție:

- Instruire / educație formală
- Instruire oferită ... tinerilor
- Campanie /campanie pentru educație publică
- Resurse care includ (site-ul web, ghiduri, afișe)

Metodologie, teorii: Pedagogia co-educativă. Această acțiune se bazează pe o prelegere (povestea lui Arturo și Clementina) și diferite sesiuni în cadrul predării - clasa a VI-a)

Un ghid cu diferite activități care trebuie desfășurate în timpul sesiunilor (aproximativ 1 oră) este oferit, prin sondaje și chestionare, reflecție, discuție, consiliere de sine, atât pentru fete cât și pentru băieți

Potențial de transferabilitate: Poate fi transferat la orice clasă și vârste mai fragede

Informații suplimentare: (rezultate, sondaje, articole, campanii, videoclipuri)

http://carei.es/wp-content/uploads/arturo_clementinal.pdf

Worksheets carei.es/wp-content/uploads/Buen_amor_Tutoria_Amores-Primaria.pdf

Notă: materialele au fost accesate prin intermediul Carei, web de educație în Comunitatea Aragon, deoarece acestea nu mai sunt disponibile în Insulele Canare unde a fost realizat proiectul.

De asemenea, a existat și expunere cu 14 panouri și chestionare pentru fete și băieți, dar nu este disponibil online.

Bune practici

Bună practică numărul 9. Coeducarea în curtea școlii, sala de clasă și laborator

TITLU: Coeducando en el patio, el aula y el laboratorio (Co-educarea în curtea școlii, sala de clasă și laboratorul)

Autori: CEIP Gloria Fuertes (Córdoba)

Limba: spaniolă

Țară/regiune: Spania - Andalusia

Anul implementării și durata: 2007-2009

Mai multe informații pot fi găsite la

<https://mydokument.com/queue/coeducando-desde-el-juego-y-desde-la-lectura-en-el-ceip-gloria-fuertes.html>

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Promovarea egalității de gen și stimularea convingerii, cooperării, toleranței și sprijinului reciproc folosind jocuri și materiale neconvenționale ca instrumente de integrare,

Impact, realizări, beneficii:

- Proiectul a fost premiat cu premiul Irene 2010 (premiu create în 2006 de Ministerul Educației din Spania pentru promovarea acțiunilor împotriva violenței bazate pe gen în școală)
- Îmbunătățirea comunicării a fost, de asemenea, un rezultat observat.

Grup țintă (elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți, etc):

Tinerii din școală primară (clasa a VI-a în principal)

Prevenția: formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE): Toate

- Violență fizică
- Violență psihologică

Structura de intervenție:

- Educație/ pregătire formală
  - Pregătire pentru ... copiii din școală primară (integrată în activitățile școlare)

Metodologie, teorii: Model educativ bazat pe co-educare. Educarea din emoții, comportamente și cunoștințe pentru a stabili relații bazate pe respectul dintre copii (Font Roser),

Educație bazată pe jocuri - Ruíz Repullo, C. (2007): Noi forme de joc. Campania jocului și jucăriei non-sexiste, fără violento. Institutul Andaluz de la Mujer. Sevilla.

-VV.AA (2009): Competență socială și emoțională în clasă. Tehnici de dinamică a grupurilor pentru profesori. Asociația Pedagogică Francesco Tonucci. Granada.

Informații adiționale: Acțiunea a fost inovatoare în contextul său, cu combinația de proiecte diferite legate de diferite subiecte (lingvistică - promovarea lecturii, folosind biblioteca și cărțile ca instrumente, inventarea poveștilor în grup; științele naturale: roluri în știință; educația fizică - inventarea de noi jocuri și restabilirea celor tradiționale în substituția fotbalului sau a altora care consolidează discriminarea de gen).

Durabilitatea impactului:

Activitatea a fost evaluată prin chestionare și observare directă de către profesorii implicați în proiect.

Pe parcurs, s-a observat că fetele au crescut participarea la jocuri. Comportamentele negative au fost ignorate (precum și copiii care persistă cu comportamente discriminante), folosind o întârrire pozitivă. Adoptarea progresivă a unor atitudini bune bazate pe respect. Faptul că tinerii însăși au inventat jocuri și reguli, i-a făcut mai cooperanți

Riscuri:

Contextul școlar: lipsa colaborării cu familiile, multe dintre ele riscă să fie excluse și să sfideze valorile predate la școală

Potențial de transferabilitate:

Poate fi transferat la diferite cursuri și vârste

Bune practici

Bună practică numărul 10. Brainstorming

TITLU: Brainstorming

Instituția: Ministerul Educației

Autori: Copyright al Ministerului Educației

Limba: Greacă

Țară/regiune: Cipru

Anul implementării și durata: În fiecare an

Mai multe informații pot fi găsite la: <http://agogyd.schools.ac.cy/index.php/el/>

Principalele obiective ale proiectului:

- Auto-dezvoltare și evoluție
- Educație emoțională și stimă de sine
- Acceptarea și gestionarea diversității și multiculturalismului
- Valorile de bază ale vieții

Impact, realizări, beneficii:

- Printre toate se pune accent pe dezvoltarea unui cetățean sănătos într-o societate modernă multiculturală, conștientizarea rasismului și intoleranței, respectarea drepturilor omului, protecția mediului și sustenabilitate.

Grupul țintă: elevii din școala elementară

Prevenirea: Toate formele de violență (Concentrarea corespunzătoare în timpul fiecărei lecții)

Metodologie, teorii: Această metodologie permite profesorului să învețe tot ceea ce elevii știu despre subiect, iar elevii să propună soluții pentru o problemă. După un incident cu care se confruntă, li se oferă scenariul și li se cere să se gândească la acesta, dar ideile soluțiilor ar trebui să fie toate non-violente. O altă opțiune este un fel de exercițiu creativ rapid. De exemplu, după ce li se oferă scenariul, elevii încearcă să găsească posibile încheieri ale unei povestiri neterminate.

Inovația: În mod evident, îmbunătățirea este căutată prin exploatarea unei noi Curricule restructurate și, în special, prin alinierea anumitor indicatori de succes și competențe, ca instrumente care conduc la planificarea, predarea și implementarea acesteia, precum și evaluarea rezultatelor învățării și luarea deciziilor.

Riscuri: Fără riscuri

Recomandări și lecții: Oportunitățile flexibile de formare în clasă și stimулентele pentru participare și autoeducare pentru profesori constituie pilonii dezvoltării profesionale, al căror rol devine un catalizator pentru succesul oricărui proiect educațional.

Bune practici

Bună practică numărul 11- Discuție-dezbaterere

TITLU: Discuție/dezbaterere

Instituția: Ministerul Educației

Autori: Copyright al Ministerului Educației

Limba: Greacă

Țară/regiune: Cipru

Anul implementării și durata: În fiecare an

Mai multe informații pot fi găsite pe: <http://agogyd.schools.ac.cy/index.php/el/>

Principalele obiective ale proiectului:

- Auto dezvoltare și evoluție
- Educație emoțională și stima de sine
- Acceptarea și gestionarea diversității și multiculturalismului
- Valorile de bază ale vieții

Impact, realizări, beneficii:

- Printre toate se pune accent pe dezvoltarea unui cetățean sănătos într-o societate modernă multiculturală, conștientizarea rasismului și intoleranței, respectarea drepturilor omului, protecția mediului și sustenabilitate.

Grupul țintă: elevii din școala elementară

Prevenirea: Toate formele de violență (Concentrarea corespunzătoare în timpul fiecărei lecții)

Metodologie, teorii: Cu această metodă, copiii sunt invitați să ia o poziție asupra unei probleme și să își justifice punctul de vedere. Folosind dialogul și modul de gândire democratic, își exprimă părerea. Dacă sunt convinsă de alte argumente, își pot schimba poziția. Clasa este împărțită în două grupuri și este selectat un subiect specific sau este oferit un scenariu cu două puncte de vedere sau caractere opuse, de ex.: Angajator/angajat. Un grup dezvoltă o perspectivă a subiectului, iar celălalt grup o perspectivă opusă. Fiecare echipă are același timp disponibil pentru a dezvolta argumente.

Inovare: în mod evident, căutarea îmbunătățirii se face prin exploatarea unui curriculum nou restructurat și, în special, prin alinierea anumitor indicatori de succes și competență, ca instrumente care determină atât planificarea predării și implementarea acesteia, cât și evaluarea rezultatelor învățării și deciziilor luate pe baza lor.

Durabilitatea impactului:

Riscuri: *Niciun risc*

Recomandări și lecții: Oportunitățile flexibile de formare în clasă și stimulele pentru participare și autoeducare pentru profesori constituie pilonii dezvoltării profesionale, al căror rol devine un catalizator pentru succesul oricărui proiect educațional.

Bune practici

Bună practică numărul 12. Improvisația

TITLU: Improvisația

Instituția: Ministerul Educației

Autori: Copyright al Ministerului Educației

Limba: Greacă

Țară/regiune: Cipru

Anul implementării și durata: În fiecare an

Mai multe informații pot fi găsite pe: <http://agogyd.schools.ac.cy/index.php/el/>

Principalele obiective ale proiectului:

- Auto dezvoltare și evoluție
- Educație emoțională și stimă de sine
- Acceptarea și gestionarea diversității și multiculturalismului
- Valorile de bază ale vieții

Impact, realizări, beneficii:

- Printre toate se pune accent pe dezvoltarea unei cetățenii sănătoase într-o societate modernă multiculturală, conștientizarea rasismului și intoleranței, respectarea drepturilor omului, protecția mediului și sustenabilitate.

Grupul țintă: elevii din școala elementară

Prevenirea: Toate formele de violență (Concentrarea corespunzătoare în timpul fiecărei lecții)

Metodologie, teorii: improvizația este o strategie care dezvoltă spontaneitatea copiilor. Prin improvizație, ei consolidează comportamentele și atitudinile pentru viață. Există diferite tipuri de improvizație în funcție de nivelul echipei, cum ar fi ghidarea (se acordă roluri), improvizație cu cuvinte (folosind teme din viața lor de zi cu zi), improvizație bazată pe publicitate umoristică și improvizație prin utilizarea unei imagini. Cu scopul de a îmbunătăți și consolida această metodă, este de preferat să o combini cu discuția.

Inovare: în mod evident, căutarea îmbunătățirii se face prin exploatarea unui curriculum nou restructurat și, în special, în alinierărea anumitor indicatori de succes și competență, ca instrumente care determină atât planificarea predării și implementarea acesteia, cât și evaluarea rezultatelor învățării și a deciziilor luate pe baza lor.

Riscuri: Fără riscuri

Recomandări și lecții: Oportunitățile flexibile de formare în clasă și stimulente pentru participare și autoeducare pentru profesori constituie pilonii dezvoltării profesionale, al căror rol devine un catalizator pentru succesul oricărui proiect educațional.

Bune practici

Bună practică numărul 13. Manual pentru profesorii din școală elementară

TITLU: Violență bazată pe violență de gen și cea domestică. Manual pentru profesorii de școală elementară și educatori.

Instituția: Masa rotundă a asociațiilor pentru femei din Estonia

Autori: Kadri Soo, Eha Reitelmann, Tiiu Laan (școală primară), Kadri Soo, Eha Reitelmann, Sirje Almann, Liili Pille, Helju Sillavec, Marge Põdra (gradinită).

Limba: Estonă

Țara/regionea: Estonia

Anul implementării și durata: 2012

Mai multe informații pot fi găsite pe: <http://www.haridusjasugu.ee/wp-content/uploads/laan-reitelmann-soosooline-vagivald-ja-perevagivald.pdf>, for kindergarten teachers: <http://www.enu.ee/naistevastane-vagivald/index.php?keel=1&id=555>

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Manual pentru toți profesorii din școlile elementare (versiunea pdf) și pentru educatori (versiunea web) despre violență bazată pe gen și violență în familie.
- Puncte de vedere teoretice și sugestii de subiecte pentru diferite grupe de vârstă (clasa I -9)
- Sugestii pentru informații suplimentare și contacte în Estonia.
- Instrucțiuni metodologice și ghiduri practice (fișe de lucru)

Manualul atrage atenția asupra aspectelor legate de drepturile omului, egalitatea de gen și recunoașterea și prevenirea violenței, precum și asupra neînțelegerilor cu privire la violența în societate, introducerea legilor și asistența victimelor din Estonia.

Impact, realizări, beneficii:

Abordarea problemelor de violență la școală și grădiniță este extrem de importantă, deoarece acestea sunt unul dintre cele mai importante locuri pentru copii pentru a învăța comportamentul social, responsabilitatea personală și abilitățile de rezolvare a conflictelor, iar acestea joacă, de asemenea, un rol important în conturarea personalității copiilor.

Pentru copiii cu probleme de violență în familie, contribuția școlii sau a grădiniței la dezvoltarea atitudinilor și a stilurilor de viață pentru prevenirea violenței poate fi decisivă. Este foarte important modul în care profesorul tratează subiectul. Manualul oferă instrucțiuni pentru a trata aceste subiecte

Grupul țintă (elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți etc):

Profesori de școală elementară, elevi de gimnaziu (7-16 ani) + educatori și copii.

Prevenirea: formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE)):

- Violență fizică
- Violență sexuală
- Violență psihologică
- Violență economică

(Aceste forme diferite nu se exclud reciproc, se pot întâmpla mai multe incidente de violență simultan și se consolidează reciproc)

Structura de intervenție:

Instrucțiuni:

Metodologie, teorii: descrierea detaliată a metodologiei concrete, de exemplu, dacă este formare, atunci să fie specific - ce anumite abilități sunt instruite? Pe baza cărei teorii?

Manualul este împărțit în două capitole: violență bazată pe gen și violență în familie. În ambele capitole sunt descrise definițiile și formele de violență, impactul violenței și modul de recunoaștere a făptuitorului. La sfârșitul fiecărui subcapitol există o concluzie și foi de lucru pentru elevi.

Inovare:

Cunoștințele teoretice despre violență, în special VBG, sunt colectate într-un manual. De asemenea, ținta educatorii, a fost nou introdusă în 2012.

Durabilitatea impactului:

Cunoștințele teoretice se extind, astfel încât dacă autorii actualizează informațiile referitoare la noile cercetări, acestea sunt durabile.

Riscuri:

Dacă elevii sunt victime ale violenței, ar trebui să fie observați în prealabil, iar subiectul să fie abordat în privat. Profesorul ar trebui să cunoască clasa și experiențele elevilor.

informațiilor teoretice și a datelor despre contactele din Estonia.

Bună practică numărul 14. Subiecte privind egalitatea de gen în lecțiile de studii sociale din ciclul primar și gimnazial. Manual pentru profesori

TITLU: Subiecte privind egalitatea de gen în lecțiile de studii sociale din ciclul primar și gimnazial. Manual pentru profesori.

Instituția: Masa rotundă a asociațiilor pentru femei din Estonia

Autori: Ülle-Marie Papp ja Riina Kütt

Limba: Estonă

Țara/regiunea: Estonia

Anul implementării și durata: 2013

Mai multe informații pot fi găsite pe:
http://www.enu.ee/lisa/458_Soolise%20vordoiguslikkuse%20teemad%20yhiskonnaopetuses_.pdf

Principalele obiective ale proiectului:

- Scopul acestui manual este de a ajuta profesorii în abordarea subiectelor privind egalitatea de gen în școlile primare și secundare.

Impact, realizări, beneficii:

- Manualul îi ajută pe profesori să înțeleagă și să învețe elevii să vadă „genul” în mod diferit decât din punct de vedere socio-demografic și modul în care sistemul de gen existent (roluri de gen, stereotipuri de gen, ideologie de gen, relații de gen etc.) influențează societatea și provoacă inegalități în economie, politică, sănătate etc.
- În calitate de instituție, școala este unul dintre puținele locuri în care se pot influența și moderniza în mod conștient atitudinile față de gen și roluri de gen și se pot desfășura stereotipurile tradiționale de gen și încuraja tinerii să facă alegeri libere în contextul învățării și vieții profesionale.

Grupul țintă (elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți, etc):

Profesori de școală elementară, elevi de gimnaziu

Prevenirea ... (formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE)):

- Violență fizică
- Violență sexuală
- Violență psihologică
- Violență economică

Structura de intervenție:

Instrucțiuni

Metodologie, teorii: Acest manual a fost elaborat din diferite puncte de vedere teoretice ale sociologiei de gen și ale studiilor de gen contemporane, potrivit căror diferențele și inegalitățile de gen sunt rezultatul practicilor sociale, nu rezultatul factorilor biologici. Problemele privind inegalitatea de gen nu se referă doar la situația femeilor - politicile de ultimă generație privind egalitatea de gen și măsurile pentru reducerea inegalității de gen sunt încadrate ca și categorie socială și iau în considerare factorii negativi care afectează atât femeile cât și bărbații..

Acumul de cunoștințe:

- recomandări metodologice privind abordarea egalității / inegalității de gen și a subiectelor de gen și a modului de integrare cu alți subiecți.
- cadrul conceptual pentru abordarea egalității de gen și o scurtă privire de ansamblu asupra stereotipurilor de gen și a rolurilor de gen în studiile de gen.
- sugestii practice despre cum să abordezi diferite probleme de gen în lecțiile de studii sociale elementare și gimnaziale, oferind studii de caz și sarcini de studiu. De asemenea, opțiunile pentru modul de integrare a egalității de gen la alți subiecți.

Un supliment separat (apendicele 3) a fost publicat în articolele de presă din Estonia și în alte materiale care pot fi selectate în clase sau în pregătirea lecțiilor pe care le antrenează -

Informații suplimentare:

În cea mai mare parte, cercetările sociale și studiile statistice din Estonia au folosit genul ca o caracteristică socio-demografică, fără a examina influențele sistemului de gen existent (rolurile de gen, stereotipurile de gen, ideologia de gen, relațiile de gen etc.); ele determină inegalități de gen în economie, politică, sănătate etc.

Așadar, acest manual privește genul ca pe o construcție socială.

Acest material este realizat după feedback, deoarece manualele de științe sociale nu se concentrează pe dacă și cum pot fi discutate problemele inegalității de gen atunci când abordăm subiecte, analizăm ilustrații sau punem întrebări.

Riscurile potențiale pot fi noi descoperiri în cercetarea de gen, noile programe școlare.

Potențial de transferabilitate: manualul este în estonă, poate fi tradus în alte limbi, dacă este necesar și permis

---

Bună practică numărul 15 Impar si par. Jocul respectului

TITLU: PARI-DISPARIL GIOCO DEL RISPETTO (Impar si par. Jocul respectului)

Institution: Laby (Asociație), în parteneriat cu Friuli Venezia Giulia Region, Dept. De Psihologie, Universitatea din Trieste, Municipalitatea din Trieste, GOAP- Împotriva VBG, Italia

Autori: Benedetta Gargiulo, Daniela Paci, Lucia Beltramini, Konstantina Mavroidakos

Limba: Italiană

Țară/regiune: Italia/FriuliVenezia Giulia/Trieste

Anul implementării și durata: din 2013

Mai multe informații pot fi găsite pe: <https://giocodelrispetto.org/>

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Proiectul își propune să intervină într-o grupă de vârstă fragedă, când încep să se formeze primele convingeri culturale pe tema genului.
- Proiectul își propune să lucreze, prin intermediul jocului de cărți memo, jocuri de rol și povești cu privire la rolurile de gen nestereotipice, respectul reciproc, soluția non-violentă a conflictelor în relațiile interpersonale, GBV. Jocul a necesitat implicarea unui adult (operator sau părinte) ca „jucător” capabil să faciliteze sesiunea de joc și în faza de informare.
- Impact, realizări, beneficii:
- Abordare preventivă nu direct pe VBG, ci pe diversitatea de gen

Impact cultural atât asupra copiilor, cât și a profesioniștilor implicați

- Abordare de învățare bazată pe joc

Grup țintă (elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți, etc):

- Copii cu vîrstă cuprinsă între 3-8 ani

Prevenirea (formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE))

- Violență fizică
- Violență sexuală
- Violență psihologică
- Violență economică

Structura de intervenție:

- Formare / educare formală
- Campania / Educația publică
- Resurse
- Website <https://giocodelrispetto.org/>
- Orientări pentru profesori și părinți
- Joc

Metodologie, teorii:

- Abordare bazată pe joc
- Abordare bazată pe experiență și învățare prin practică
- Bazat pe abordarea psihologică și studiile VBG efectuate de P.Romito.

Informații suplimentare:

Durabilitatea impactului este ridicată pentru ediția pentru acasă (din 2016 este la vânzare) și medie pentru ediția școlară unde jocul este distribuit în școli numai dacă este însoțit de pregătirea prealabilă a profesorilor. Prin urmare, costul servește la acoperirea resurselor umane care fac pregătirea sau intervenția GBL.

Este recomandată o pregătire preliminară a cadrelor didactice și a adulților. Dacă nu, riscul este acela că adultul își transferă stereotipurile și prejudecățile proprii într-un mod inconștient.

Mulți profesori de-a lungul cursului de formare au conștientizat părtinirea și au transmis-o inconștient. Folosirea jocului le-a fost, în consecință, utilă.

Ușor de transferat la nivelul UE printr-o traducere

Bune practici

Bună practică numărul 16. (Egalitatea se învață la școală)

TITLU: PARI Io imPARI a scuola

(Egalitatea se învață la școală)

Instituțiile: Grădiniță, școală primară, școală secundară, Liceul Seregno (Monza Brianza); Consilier pentru egalitate de gen din Monza Brianza; AFOL (Milano)

Autori: Un număr variat de autori

Limba: Italiană

Țară/regiune: Italia/Lombardia/Seregno (Monza Brianza)

Anul implementării și durata: 2014 (ediția I); 2016 (ediția a II-a)

Mai multe informații pot fi găsite pe: www.impariascuola.it

Principalele obiective ale proiectului:

- Proiectul își propune să promoveze o abordare bazată pe recunoașterea și creșterea diferențelor de gen între elevi și studenți, cu o atenție specifică problemelor privind egalitatea de șanse între bărbați și femei în familie, pe piața muncii, în societate.

Impact, realizări, beneficii:

- Proiectul propune întâlniri cu profesorii și părinții și realizarea de activități cu elevii și studenții claselor implicate.
- Instruirea este realizată de un expert în pedagogie de gen, susținut de un îndrumător.
- Intervențiile cu adulții sunt dedicate formării și sensibilizării cu privire la problemele egalității de șanse și a pieței muncii și pentru a face părinții și profesorii să reflecte asupra rolului important pe care îl pot avea aceștia în dezvoltarea comportamentului și orientarea către alegerile viitoare ale noilor generații, cu o atenție deosebită asupra diferitelor probleme ale celor două sexe.
- Întâlnirile formative cu elevii pun bazele activității de experimentare a căilor de conștientizare a oportunităților egale și contribuie la construirea unor căi de învățare originale împărtășite în grup.

Grup țintă

- Studenți 6-10 ani / 11-13 / 14 și mai mulți ani
- Părinții
- Profesori și profesori

Prevenirea .. (formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE)):

- Violență fizică
- Violență psihologică
- Violență economică

Structura de intervenție:

- Formare / educație formală: set de instrumente pentru educație
- Resurse incluse
- Site web:
- Instrucțiuni pentru profesori și părinți

Metodologie, teorii:

>> Instruire pentru profesori: există 3 întâlniri de câte 2 ore fiecare.

Implicitarea cadrelor didactice este considerată strategică, deoarece permite reproducerea inițiativei după încheierea proiectului cu scopul de a-l face „sistemic”, în cadrul planului ofertei educaționale.

Primele două întâlniri pregătesc profesorii pentru tema egalității de șanse și a stereotipurilor de gen, sensibilizându-i și susținându-i să identifice posibile legături cu tematici curiculare.

A treia ședință este dedicată evaluării cursului și propunerilor de transferabilitate în cadrul activității Institutului.

>> Instruire pentru părinți: se adresează părinților din școlile primare și gimnaziale cu 2 întâlniri de 2 ore fiecare.

Prima întâlnire este dedicată instruirii și sensibilizării părinților cu privire la tema împărtășirii muncii de îngrijire și la conceptul de identitate masculină și feminină, cu o atenție deosebită la schimbările în desfășurare în modelele de familie și rolurile familiei în societatea contemporană.

A doua întâlnire este rezervată pentru împărtășirea și compararea conținuturilor învățate și pentru o evaluare în ansamblu.

>>> Instruire pentru elevi cu vîrstă cuprinsă între 6-10 ani, 11-13 ani și peste 14 ani

Vor fi 2 întâlniri de 2 ore fiecare în timpul orelor de școală. Conținutul reuniunilor este identificat în colaborare cu profesorii pe teme/subiecte adresate în timpul instruirii cu profesorii/părinții. În orice caz, temei muncii și oportunităților egale li se acordă o importanță deosebită.

Întâlnirile se bazează pe metodologii didactice active, cu implicarea directă a elevilor și studentilor, pentru a-i ajuta să se exprime mai ușor, pornind de la propriile experiențe, o reflecție asupra sinelui liber de definiții și stereotipuri de gen.

Activități:

- Jocul asumării de roluri
- Descrierea propriei realități (munca mamei și / sau a tatălui, distribuirea sarcinilor de îngrijire în familie)
- Confruntarea și dialogul cu adulții sau cu semenii, folosind jocul de interviu
- Reflecție individuală (chestionare)
- Cercetare în grup
- Mărturia Consilierului pentru Egalitate

Informații adiționale:

Face copiii și studenții conștienți de discriminare și inegalități de gen la nivel local și global;

Implicarea activă a adulților-cheie (profesor și părinți);

Stimularea unei analize critice a stereotipurilor de gen, în toate domeniile: social, piața muncii ...;

Promovarea unei schimbări culturale în percepția societății.

Risc potențial scăzut

Potențial ridicat pentru a fi transferat la nivelul UE

Potențial mare de a fi adaptat pentru copii cu vîrste cuprinse între 6-11 ani

Informații suplimentare: (rezultate, sondaje, articole, campanii, videoclipuri)

<https://www.impariascuola.it/percorso/formazione>

Bună practică numărul 17 Băncile prieteniei

TITLU: "Băncile prieteniei"

Instituția: Salvați Copiii, filiala Dolj

Autori: Claudia Daniela Măciucă, psiholog clinician

Limba: Română

Țară/regiune: România, județul Dolj, Craiova

Anul implementării și durata: 2018, în orele de educație civică

Mai multe informații pot fi găsite pe: (site-ul web)

Principalele obiective ale proiectului:

- Tehnica „Băncile prieteniei” este o tehnică de rezolvare a unei situații de conflict, care poate duce la violență, prin comunicare și dezvoltarea încrederii în forțele proprii.

Impact, realizări, beneficii:

- Băncile funcționează ca „insule” de bună comunicare sau „oaze” de încredere în sine pe care copiii le pot accesa într-o situație problematică.

Pur și simplu, copilul care se confruntă cu o situație problematică, stă în bancă când se confruntă cu o problemă, o dificultate sau un conflict, pentru care nu are nicio soluție. Acesta este un punct cheie, de fapt, prima fază în rezolvarea unui conflict, recunoașterea existenței unei probleme, pentru a evita o manifestare violentă

Grup țintă: Elevi cu vârstă între 8-11 ani

Profesioniști - profesori

Prevenirea:

- Violenței fizice
- Violenței psihologice

Structura de intervenție:

- Formare / educare formală
  - Instruire oferită elevilor cu vârstă de 8-11 ani
- Campania / Educația publică
  - a resurselor incluzând ghiduri, afișe
  - Pentru a utiliza sau a implementa această campanie: ...
- Instrucțiuni
- Aplicație
- Altele: băncile studenților din clasă

Informații suplimentare:

Elevii sunt încurajați să vorbească despre sentimentele lor de la o vîrstă fragedă, să înțeleagă ce îi determină să se manifeste agresiv. Învăță prin joc, prin comunicare și își pot dezvolta inteligența lor emoțională de la o vîrstă foarte fragedă. Participanții la programul de formare devin astfel resurse în soluționarea conflictelor și medierea situațiilor de violență / intimidare. Impactul programului este monitorizat de măsurarea frecvenței actelor de violență / intimidare, numărul de participanți, gradul de satisfacția și utilitatea la nivelul beneficiarilor.

Risc potențial scăzut

Metoda poate fi folosită în toate școlile

Tehnica are un grad ridicat de transferabilitate, poate fi aplicată studenților din alte țări.

Informații suplimentare: În Craiova a fost aplicat în mai multe școli pentru o perioadă de un an, profesioniștii erau profesori și foloseau această tehnică în orele educației civice.

Bune practici

Bună practică numărul 18. Metoda de gestionare a cazurilor

TITLU: "Metoda de gestionare a cazurilor"

Instituția: Salvați Copiii, filiala Dolj

Autori: Claudia Daniela Măciucă, psiholog clinician

Limba: Română

Țara/regiunea: Romania, Județul Dolj, Craiova

Anul implementării și durata: din 2017 până în prezent

Mai multe informații găsiți pe: (site-ul web) -www.mmuncii.ro

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Identificarea, raportarea, evaluarea inițială și evidențierea cazurilor victimelor violenței
- Evaluare detaliată, situație cuprinzătoare și multidimensională a victimelor violenței în familie și a familiilor acestora și a presupusului autor;
- Servicii de planificare și sprijin specializat și alte intervenții necesare pentru reabilitarea victimelor violenței în familie, inclusiv serviciile sau intervențiile familiale
- Furnizarea de servicii și intervenții: sprijinirea victimelor violenței în familie și a familiilor în obținerea și utilizarea serviciilor necesare și inițierea, după caz, a procedurilor judiciare
- Monitorizarea și reevaluarea periodică a progreselor, deciziilor și intervențiilor de specialitate
- Finalul sau etapa finală a Serviciului și a intervențiilor de specialitate, monitorizarea post-serviciu și cazuri de închidere

Impact, realizări, beneficii:

- Abordarea cazurilor de violență printr-o echipă multidisciplinară de specialiști
- Planuri de intervenție personalizate pentru fiecare caz în parte
- Evaluarea inițială și detaliată a cazurilor de către echipe de specialiști care acționează cu sprijinul comunității locale
- Monitorizarea respectării planurilor de intervenție de către managerul de caz
- Acordarea de beneficii și servicii de abilitare / reabilitare prin planurile de intervenție
- Managerul de caz poate modifica planurile de intervenție în caz de violență, în beneficiul copilului, în timpul procesului

Prevenirea ... (formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE)):

- Violență fizică
- Violență sexuală
- Violență psihologică
- Violență economică

Structura de intervenție:

- Formare / educare formală

o Instruire oferită studenților, părinților etc.

Metodologie, teorii:

- Echipele multidisciplinară și interinstituțională sunt implicate atât în evaluarea, cât și furnizarea de servicii specializate. Nu există o formulă standard pentru constituirea echipei bazată pe obiective - evaluare sau intervenție - dar există mai multe categorii de profesioniști care fac parte din echipă.

Minim obligatoriu:

→ Asistentul social, care este de obicei managerul de caz (dacă are pregătirea necesară);

→ Psihologul (de obicei într-un departament / secție de specialitate din Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului);

→ Medicul (de obicei activ într-un serviciu specializat DGASPC) sau alți specialiști în ginecologie, obstetrică, psihiatrie etc.;

→ Polițistul. În funcție de tipul cazului, acesta poate lucra cu unul sau mai mulți polițiști din următoarele structuri: cercetări penale, ordine publică (poliție și secții de poliție), analiză, prevenirea și cercetarea, investigarea și lupta împotriva criminalității organizate și ofițerul de poliție care este membru numit al Comisiei pentru protecția copilului);

→ Avocatul (de obicei, avocatul aparținând DGASPC);

Methodology, theories:

The multidisciplinary and inter-institutional team is involved in both the evaluation and the provision of services specialized. There is no standard formula for team composition based on goals - evaluation or intervention - but there are several categories of professionals that are part of the composition

mandatory minimum:

→ ~~The social worker, who is usually the case manager (if he has the necessary training)~~

→ The psychologist (usually in a specialized department / department of General Directorate of Social Assistance and child Protection DGASPC));

→ The doctor (usually active in a specialized DGASPC service) or other gynaecology specialists, obstetrics, psychiatry, etc.

→ The policeman. Depending on the type of case, it may work with one or more police officers from the following structures: Criminal investigations, public order (police and police stations), analysis, prevention and research, investigation and fight against organized crime and police officer that is

appointed member of the Commission for the Protection of the Child).

→ The lawyer (usually the lawyer belonging to the DGASPC).

→ Pe lângă membrii echipei, putem implica și alți profesioniști (profesori, criminologi, terapeuți, ofițer de probație, avocați, preoți);

Pe baza unui raport de evaluare detaliat, managerul de caz elaborează un plan de reabilitare și / sau reintegrare socială pentru victimele violenței în familie. Planul este elaborat în colaborare cu echipa multidisciplinară. Serviciile din acest plan se adresează atât victimelor adulte ale violenței în familie cât și familiei și presupusului agresor/agresorului.

Informații suplimentare:

Metoda de gestionare a cazurilor pentru copilul victimă a unei forme de violență este prima metodă de lucru furnizată de cadrul legal din România.

Metoda de gestionare a cazurilor este cea mai frecventă metodă de intervenție în situații de violență domestică în prezent datorită abordării multidisciplinare.

Risc potențial scăzut

Tehnica are un grad ridicat de transferabilitate, poate fi aplicată elevilor din alte țări

Informații suplimentare: (rezultate, sondaje, articole, campanii, videoclipuri).

Bună practică numărul 19. Auto-încrezător

TITLU: „Auto-încrezător“

Instituția: Salvați Copiii, filiala Dolj

Autori: Claudia Daniela Maciucă, psiholog clinician

Limba: Română

Țara/regiunea: Romania, Județul Dolj, Craiova

Anul implementării și durata: 2019, 6 luni

Mai multe informații pot fi găsite pe: (website)

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- să încurajeze elevii să-și asume responsabilitatea pentru rezolvarea conflictelor din viața lor fără violență.
- dezvoltarea emoțională a elevilor, dezvoltarea abilităților de comunicare
- dezvoltarea capacitatei de a gestiona controlul emoțiilor
- înțelegerea consecințelor actelor de violență și a gestionării acestora

Impact, realizări, beneficii:

- elevii devin mai încrezători în propriile puncte forte
- crește capacitatea de a gestiona emoțiile negative
- abilitățile de comunicare sunt îmbunătățite
- potențialul agresiv al elevilor scade

Grup țintă

- elevii 8-11 ani, profesioniști

Prevenirea

- Violenței fizice
- Violenței sexuale
- Violenței psihologice
- Violenței economice

Structura de intervenție:

- Formare / educare formală

Instruire oferită studenților 8-11 ani

- Campania / Educația publică
- Resursele includ - ghiduri, afișe

Metodologie, teorii:

Elevii cu potențial de agresiune și care au manifestări violente participă la cursuri de mediare a conflictelor interactive, corelate cu de nivelul lor de dezvoltare, prin următoarele metode:

- Exerciții de grup, cu rol în cunoașterea de sine și creșterea încrederii în sine (lipsa încrederii în sine și marginalizarea socială pot duce la comportamente agresive și manifestări violente)
- Joc de rol, pentru a exprima emoții
- Tehnici de prezentare - prin care copiii învăță să relateze cu ceilalți și să se cunoască mai bine pe ei însăși
- Tehnici de artă creativă - represiunea comportamentelor agresive prin pictura și desen.

Participarea la cursuri se face în grupuri de 4-6 participanți de aceeași vârstă, băieți și fete.

Cursurile sunt ghidate de consilieri școlari și profesori instruiți în lucrul cu copii cu potențial agresiv.

Informatii suplimentare:

Accentul este pus pe comunicare și înțelegere, dezvoltarea abilităților emotionale și sociale, cum ar fi: conștientizarea sinelui, assertivitate, recunoașterea și exprimarea emoțiilor, empatie și ajutor.

Utilizarea acestor metode de dezvoltare personală are un efect pe termen lung. Ea crește gradul de încredere în sine și reduce sistematic potențialul agresiv. Elevii dezvoltă comportamente agresive pentru că se simt încrezători în propriile forțe și se simt înțeleși greșit.

Risc potențial scăzut

Tehnica are un grad ridicat de transferabilitate, poate fi aplicată elevilor din alte țări Informații suplimentare: (rezultate, sondaje, articole, campanii, videoclipuri)

Informații suplimentare: (rezultate, sondaje, articole, campanii, videoclipuri)

Salvați Copiii România a inițiat și a susținut o campanie „Alegeți să opriți bullying-ul!”

Materiale pentru campania "Alegeți să vă opuneți bullyingului!" sunt disponibile pe site-ul www.scolifarabullying.ro și pe canalul YouTube Salvați Copiii România.

**Copii cu vârstă cuprinsă între
13-16 ani**

Bune practici

Bună practică numărul 1 Imaginea familiei prin Disney

TITLU: : LA IMAGEN DE LA FAMILIA A TRAVÉS DE DISNEY

Instituția: Junta de Andalucía

Autori: Rafael Moreno Diaz

Limba: Spaniolă

Țara/regiunea: Spania

Anul implementării și durata: 2017

Mai multe informații pot fi găsite pe:
<http://www.juntadeandalucia.es/educacion/portalaverroes/contenidosdigitales/contenido/modelo-de-familia-a-traves-de-disney>

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Identificarea valorilor asociate bărbaților și femeilor.
- Analizarea relațiilor stabilate între tăți și mame și copii.
- Dezvoltarea unui protocol comun de analiză pentru vizionarea filmelor.
- Analizarea modului în care elevii percep în filme și, pe baza ideilor lor, abordează relațiile în familie și egalitatea de gen.
- expunerea elevului a prezenței stereotipurilor de gen în cinematograf
- Dezvoltarea unei resurse didactice care ne permite să lucrăm din toate domeniile curriculumului

Impact, realizări, beneficii:

- Permite realizarea schimbărilor și valorilor atitudinale față de promovarea egalității în familie. Permite abordarea diferitelor domenii precum:
- Imaginea familiei și a relațiilor din cămin.
- Educația și integrarea media în competențele cheie.
- Stereotipuri de gen prezente în cinema și în viața noastră de zi cu zi.

Grupul țintă (elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți etc):

- Elevi 12-14 ani

Prevenirea ... (formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE)):

- Violență sexuală
- Violență psihologică

Metodologie, teorii:

Pe baza modelului de învățare semnificativ și a practicii active

Inovare:

Utilizarea noilor tehnologii (TIC)

Informatii suplimentare:

Este inovator în utilizarea noilor tehnologii (TIC)

Durabilitatea ridicată a impactului datorită pregătirii reduse necesare

Poate fi transferat în orice alt centru educațional.

Informații suplimentare: (rezultate, sondaje, articole, campanii, videoclipuri)

<https://mmtnezcastro.wixsite.com/lafamiliaendisney/alumnado>

Bune practici

Bună practică numărul 2 Nu te pierde. Fără libertate nu există dragoste

TITLU: NO TE PIERDAS SIN LIBERTAD NO HAY AMOR

Instituția: Instituto de la Mujer. Junta de Andalucía.

Autori: Juan Ignacio Paz Rodríguez și Paola Fernández Zurbarán psiholog.

Limba: spaniolă

Țara/regiunea: Spania

Anul implementării și durata:

Mai multe informații pot fi găsite pe: (website) <https://www.juntadeandalucia.es/institutodelamujer/images/IMAGENES/COEDUCACION/20161111%20manual%20de%20uso%20En%20el%20aberinto...%20no%20te%20pierdas%20sin%20libertad%20no%20hay%20amor.pdf>

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Obiectivul principal este învățarea despre detectarea timpurie a comportamentelor care pot implica începutul violenței bazate pe gen, generarea de răspunsuri care promovează sprijinul pentru fete și evitarea victimizării secundare a fetelor, precum și sprijinul sau recunoașterea agresorului.

Impact, realizări, beneficii:

- Impact mare întrucât are ca scop schimbarea atitudinilor, credințelor și valorilor la adolescenți pentru a deveni egali, reducând riscul de a suferi violență bazată pe gen în relații într-un mod semnificativ.

Grupul țintă (elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți etc):

- Elevi 12-16 ani

Prevenirea ... (formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE)):

- Violență fizică
- Violență psihologică
- Structura de intervenție:
- Aplicație

Metodologie, teorii:

Model de educație pentru egalitate din perspectiva drepturilor omului

Informatii suplimentare:

Durabilitate ridicată a impactului, datorită costurilor reduse și a pregătirii necesare

Risc potențial scăzut

Resursele pot fi extrapolate în orice centru educațional. Programul este structurat în diferite sesiuni și ușor de aplicat.

Informații suplimentare: (rezultate, sondaje, articole, campanii, videoclipuri).

Bune practici

Bună practică numărul 3 Clubul "Conviețuirea"

TITLU: EL CLUB DE LA CONVIVENCIA

Instituția: Oxfam intermon

Autori: Ignacio González-Garzón

Limba: spaniolă

Țară/regiune: Spania

Anul implementării și durata: 2016

Mai multe informații pot fi găsite pe: <http://www.kaidara.org/recursos/uncumpleanosdecolores/>

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Clubul de conviețuire s-a născut ca răspuns la o nevoie: îmbunătățirea vieții școlare dintr-o abordare nedisciplinară sau reactivă, dar participativă și proactivă. Pentru a face acest lucru, am pornit de la proiectul Learning and Service (ApS) pe care l-am dezvoltat în rețeaua de la Madrid („Insumision Club”) și am întreprins o reformă a Planului nostru de conviețuire, ghidați și de un proiect ApS care a constat în crearea a patru cluburi de elevi care să lucreze la primirea, integrarea, egalitatea și prevenirea hărțuirii, a cyberbullying-ului și violenței de gen.
- Clubul de bun venit: elevii care „integrează” ajutoarele, care favorizează integrarea, coexistența și un bun tratament între toți.
- Clubul de imagine: asistenți „cyber” ai elevilor, care colaborează cu partenerii lor pentru a utiliza în siguranță media digitală și rețelele sociale.
- Clubul diferențelor: asistenții „promotori” ai elevilor, care încurajează respectarea diversității și acționează preventiv împotriva violenței de gen.
- Clubul păcii: asistenți care „mediază” elevii, care stimulează dialogul, cooperarea și rezolvarea pașnică a conflictelor.

Impact, realizări, beneficii:

- Studentii sunt o parte activă a schimbării
- Dobândirea abilităților de viață, ceea ce va îmbunătăți abilitățile personale care vor fi utile pentru viață.
- Îmbunătățirea rezolvării problemelor și reducerea posibilității de comportament violent.
- Îmbunătățirea vieții școlare din respect și toleranță

Grupul țintă (elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți etc):

- Elevii din gimnaziu (12-16 ani)

Prevenirea ... (formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE)):

- Violență fizică
- Violență sexuală
- Violență psihologică

Structura de intervenție:

Metodologie, teorii:

- Teoria învățării semnificative și participative. Învață să înveți.
- Educație egală dintr-o abordare a drepturilor omului.

Informații suplimentare:

Necesită pregătirea tinerilor și implicare din partea profesorilor

Informații suplimentare: (rezultate, sondaje, articole, campanii, videoclipuri)

- <http://www.juntadeandalucia.es/educacion/webportal/web/convivenciaescolar/recursos>
- <https://convivencia.wordpress.com/>
- <http://www.kaidara.org/es/conviviendoenlaigualdad>
- <http://www.kaidara.org/es/tenemoschicanuevaenclase>
- <http://www.kaidara.org/es/Tutoriaentreiguales>
- <http://convivesenlaescuela.blogspot.com.es>
- <http://www.copmadrid.org/webcopm/recursos/CiberbullyingB.pdf>

Bune practici

Bună practică numărul 4 Ghidul unei dragoste bune

TITLU: GUÍA DE LOS BUENOS AMORES

Instituția: Consejo Juventud de Navarra

Autori: Javier Garcia Torralba/ David Girao

Limba: spaniolă

Țara/regiune: Spania

Anul implementării și durata:

Mai multe informații pot fi găsite pe:

<http://www.joaquimmontaner.net/Saco/guiadelosbuenosamores.pdf>

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Scopul este să înveți cum să identifici violența bazată pe gen și cum să o diferențiezi de iubire. Dacă putem să discernem dragostea și violența, vom învăța cum să prevenim greșelile și cum să îmbunătățim relațiile de cuplu, ceea ce este mai sănătos pentru ambii membri.

Impact, realizări, beneficii:

- Adolescenții și părinții dobândesc cunoștințe pentru a identifica violența bazată pe gen.

Grupul țintă (elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți etc):

Studenți 12-16 ani

Prevenirea ... (formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE)):

- Violență fizică
- Violență psihologică

Structura de intervenție:

- Instrucțiuni

Metodologie, teorii:

Se bazează pe teoria violenței ciclului de către Lenore Walker, cu 3 etape: creșterea tensiunii, agresiunea (violență acută) și "luna de miere" sau reconcilierea. Acest ciclu se bazează pe dominația și manipularea agresorului și distrage femeile de la fugă sau de la raportarea violenței bazate pe gen; în acest fel, această bună practică urmărește să ajute la recunoașterea și ruperea cercului.

Informatii suplimentare:

Promovează schimbările de atitudini și valori, prevenind victimizarea secundară.

Potențial ridicat de transfer, aplicabil tinerilor din diferite culturi.

Bune practici

Bună practică numărul 5. Prevenirea violenței bazate pe gen. Orientări pentru profesori

TITLU: Prevenirea violenței bazate pe gen. Orientări pentru profesori

Instituția: Casa de la Mujer, Zaragoza (Spania)

Autori: Primăria Zaragoza

Limba: Spaniolă

Țara/regiune: Spania, Aragon, Zaragoza (entitate locală)

Year of implementation and duration:

Nu este inclus. Este o compilare a legislației și a considerațiilor generale.

Mai multe informații pot fi găsite la: <http://www.zaragoza.es/contenidos/sectores/mujer/pre-violencia-genero-Profesorado.pdf>

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Oferirea de îndrumări școlilor și profesorilor pentru a se adresa VBG în centrele lor de învățământ

Impact, realizări, beneficii:

- Nu este detaliat

Grup țintă ([elevi, preșcolari, profesioniști, public, parinți, etc.](#)):

Prevenirea ... (formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE)): Nu este detaliat, dar menționează apariția tot mai mare a violenței psihologice și sexuale în rândul adolescentilor.

- Violență fizică
- Violență sexuală
- Violență psihologică
- Violență economică

Structura de intervenție:

- Instrucțiuni

Metodologie, teorii:

Documentul include statistici despre VBG bazate pe studii anterioare la adolescenti și oferă unele sfaturi despre concepțiile greșite deținute de adulți / profesori pe această problemă (nu există GBV la aceste vârste, mituri romantice etc.)

Metodologia se bazează pe aplicarea actualei legi educaționale în centre și pe ideea că VBG atacă Drepturile Omului.

Apoi, ghidul este împărțit în diferite secțiuni, bazate pe rolul pe care ar trebui să îl joace profesorii în prevenirea VBG: observarea problemelor existente, diferite modele de acțiune în funcție pe gen, etc.)

Inovare:

Întrucât practica include ghiduri destinate diferitelor grupuri țintă (băieți, fete și de asemenea, profesorii), acest lucru va asigura un impact mai durabil decât acțiunarea asupra unui singur grup.

Riscuri: Dacă părinții nu sunt conștienți de aceste fapte și orientări, durabilitatea impactului ar scădea

Bune practici

Bună practică numărul 6 Laboramorio

TITLU: Laboramorio

Instituția: Guvernul din Navarra

Autori: Juan Lillo Simón

Limba: spaniolă

Țară / regiune: Spania - Comunitatea autonomă Navarra

Anul implementării și durată:

Mai multe informații pot fi găsite pe: <https://www.navarra.es/NR/rdonlyres/8346E44F-1C60-4850-AAC8-7934034AB5C6/307347/laboramorioweb.pdf>

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

Impact, realizări, beneficii:

Evaluarea acțiunilor efectuate de Guvernul din Navarra este rezumată în acest document (toate acțiunile din cadrul Planului Integral de Tineret, în care este încadrată activitatea)

http://www.gobiernoabierto.navarra.es/sites/default/files/gobernanza/evaluacion_i_plan_integral_juventud_ano_2013.pdf

În cazul activităților legate de Gen, evaluarea indică dificultăți din cauza lipsei bugetului și a timpului.

Activitățile au fost desfășurate în 71 de entități locale

Grup țintă ([elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți, etc.](#)):

Tinerii cu vârstă cuprinsă între 12-16 ani. Activitatea urmează să se desfășoare prin entități locale, ca ateliere.

Prevenirea ... (formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE)):

- Violență fizică
- Violență sexuală
- Violență psihologică
- Violență economică

Structura de intervenție:

- Instrucțiuni

Metodologie, teorii:

Pedagogii co-educative. Această acțiune evidențiază importanța participării tinerilor (grupuri mixte) în cercetarea și acțiunile privind violența de gen. Tinerii (băieții și fetele) participă activ la crearea de sondaje și chestionare, încurajându-le curiozitatea și abilitățile lor social-emoționale pentru dialog și autoevaluare prin critică, mediere și empatie.

Informații suplimentare:

Renunțarea la public/formatori (entitățile locale). Lipsa bugetului sau a timpului în entitățile locale pentru implementare

Evaluarea a recomandat monitorizarea cu mai mult timp și buget

Următorul Plan Integral pentru Tineret (2017-2019) a avut în vedere urmărirea activităților.

Poate fi transferat în alte regiuni și în alte contexte, cum ar fi centre educaționale, nonformale.

Bune practici

Bună practică numărul 7: Detectamor

TITLE: Detectamor

Instituția: Spania- Regional Government Andalucia

Autori: Instituto Andaluz de la Mujer

Limba: Spania

Țara/regiunea: Spania- Online (Aplicație)

Anul implementării și durata: Aplicație dezvoltată în 2014

Mai multe informații pot fi găsite pe: (website)
<http://www.juntadeandalucia.es/institutodelamujer/index.php/coeducacion/app-detectamor>

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Să utilizeze gamificarea pentru a promova egalitatea de gen prin conștientizarea și prevenirea VBG
- Acțiunea constă într-o aplicație disponibilă pentru Android și iPhone, folosind o abordare de gamificare activă pentru tineri

Impact, realizări, beneficii:

- Evaluarea aplicației în Google Play 3.8

Grup țintă ([elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți etc](#)):

Tineri cu vârstă de 12-18 ani

Prevenirea... (formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE)): TOT

- Violență fizică
- Violență sexuală
- Violență psihologică
- Violență economică

Structura de intervenție:

- Aplicație

Metodologie, teorii:

Gamificare. Aplicația oferă diferite jocuri (10) despre miturile și relațiile iubirii. Aplicația se bazează pe studii actuale și riguroase ale proiectului „Detecta” (vezi informații suplimentare) despre sexismul asimilat, mituri despre dragostea romantică, percepția abuzului și riscul VBG, reunind teoria și practica. În acest scop, jocurile au fost împărțite în 4 blocuri (teste de dragoste, teste de cuplu, detectare și flirt) și pot fi utilizate individual și în grup. Limba a fost adaptată pentru a fi captivantă pentru tineri. Aplicația are un Ghid aferent, cu resurse și indicații pentru a utiliza aplicația în clasă.

Informatii suplimentare:

Utilizarea aplicației pentru smartphone și jocuri: abordare atractivă

Nu este disponibil în prezent în GooglePlay

Un simulator poate fi găsit online <http://www.juntadeandalucia.es/iamindex.php/areas-tematicascoeducacion/app-detectamor / simulador-app-detectamor>

Un risc potențial îl reprezintă ratele de abandon

Poate fi utilizat singur și în grupuri, de asemenea, în clasă. Nivelurile diferite îl fac aplicabil pentru alte grupe de vârstă.

Informații suplimentare: (rezultate, sondaje, articole, campanii, videoclipuri)

<http://adolescentesinviolenciadegenero.com/download/adolescentes/Manual-de-uso-detectamor.pdf>

Aplicația se bazează pe proiectul DETECTA

<http://www.juntadeandalucia.es/iamindex.php/areas-tematicas-coeducacion/campana/proyecto-detecta>

Bune practici

Bună practică numărul 8. Andalucia oprește inegalitatea

TITLU: Andalucía corta con la desigualdad (Andalucia oprește inegalitatea)

Instituția: Școlile generale din Andalusia

Autori: Fundación Mujeres

Limba: spaniolă

Țară/regiune: Spania, Andalucia

Anul implementării și durata: 2013

Mai multe informații pot fi găsite pe: (website)

Facebook fanpage <https://www.facebook.com/Andaluc%C3%A3-Corta-Con-Las-Desigualdades-540121512687915/>

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Proiect coeducativ-creativ, inclusiv prin implementarea atelierelor de egalitate și coresponsabilitate
- și realizarea de videoclipuri scurte cu elevi ai școlilor generale din Córdoba, Sevilla și Málaga
- Creșterea gradului de conștientizare a tinerilor cu privire la inegalitățile de gen în contextul muncii și acasă, oferindu-le instrumente prin care să le depășească
- Promovarea corespondenței și distribuirea egală a muncii / responsabilităților în toate contextele

Impact, realizări, beneficii:

- Proiectul a fost realizat în 6 școli generale diferite din Andalucia

Grup țintă: (elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți, etc):

- Școala generală (elevi)

Prevenirea ... (formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE)):

- Violență economică

temă pentru acasă

Structura de intervenție:

- Atelier

Metodologie, teorii:

- Ateliere creative-coeductive de sensibilizare, combinate cu ateliere despre elaborarea de scurtmetraje în care tinerii (băieți / fete) trebuie să reflecte asupra subiectelor învățate într-o poveste audiovizuală, implicându-i într-un proces creativ.
- Videoclipurile rezultante sunt difuzate în diferite evenimente destinate tinerilor și societății, multiplicând impactul
- De asemenea, a fost creat un ghid care să folosească videoclipurile ca instrument didactic în activitățile de instruire

Informatii suplimentare:

- Combinarea de sensibilizare cu activități creative (elaborarea videoclipurilor)
- Videoclipurile sunt difuzate și utilizate ca instrument didactic
- Crearea comunității în Facebook permite diseminarea proiectului și reproducerea în alte centre
- Aceeași metodologie poate fi folosită și cu alte mesaje (pentru violență sexuală, violență economică, violență psihologică)

Informații suplimentare: (rezultate, sondaje, articole, campanii, videoclipuri):

- <https://youtu.be/obF8p7bjWkQ>
- <https://youtu.be/GKFJbuqhTOM>
- https://youtu.be/xx0xCfMI_Ko
- <https://youtu.be/f9j2zGtCNGk>
- <https://youtu.be/XjW088XwVIk>
- <https://youtu.be/8xeZCpdzsEo>

Bune practici

Bună practică numărul 9. 150 de melodii pentru a lucra pe VBG în contexte educative

TITLE: 150 de melodii pentru a lucra pe GBV în contexte educative

Instituția: Primăria din Valencia

Autori: Ana Llorens Mellado

Limba: Italiană

Țară/regiune: Spania-Comunitatea valenciană

Anul implementării: 2013

Mai multe informații pot fi găsite pe: (website)

<http://carei.es/wp-content/uploads/150-canciones-para-trabajar-la-prevenci%C3%B3n-de-la-violencia-de-g%C3%A9nero-en-el-marco-educativo-AYUNTAMIENTO-DE-VALENCIA.pdf>

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Sensibilizarea elevilor cu privire la procesele de violență de gen și consecințe
- Dezvăluirea stereotipurilor culturale și sexismului în relații și activități, folosirea limbajului, comunicarea și munca
- • Dezvoltarea culturii egalității în relații

Prevenirea ... (formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE)):

- Violență fizică
- Violență sexuală
- Violență psihologică
- Violență economică

Metodologie, teorii:

- Metodologie activă / coeducativă: analizați cântece de diferite stiluri și orientare către o gamă largă de public (de la copii la adolescenți, adulți).
- Activitățile constau în ascultarea și analizarea emoțiilor pe care le percep în muzică și / sau în versuri

Informații suplimentare:

Datorită varietății de cântece poate fi aplicat în școală primară și gimnazială

Bune practici

Bună practică numărul 10. Pune capăt VBG

TITLU: „Program pentru prevenirea violenței de gen destinat comunității educaționale: pune capăt violență de gen” (“Programa De Prevención De La Violencia De Género Dirigido A La Comunidad Educativa: Pon Fin A La Violencia De Género”)

Programul de prevenție a VBG destinat comunității educaționale: pune capăt VBG

Instituția: Primăria Alcobendas

Autori: Patronato de Familia y Protección Social, Promoción de la Igualdad, Casa de la Mujer, Coordinadora de la Casa de la Mujer

Limba: spaniolă

Tară/regiune: Spania, Madrid, Alcobendas (entitate locală)

Anul implementării și durata: 2005

Mai multe informații pot fi găsite pe: (website)

https://www.alcobendas.org/recursos/doc/Tu_ayuntamiento/Calidad_en_la_gestion/467102750_2352019113535.pdf

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Sensibilizarea în comunitatea educațională asupra violenței de gen
- Identificarea VBG într-o activitate de zi cu zi și înțelegerea conceptului în sens larg
- Înțelegerea conceptului de inegalitate în relații
- Identificarea stereotipurilor de gen legate de identitatea fetelor și băieților și a limitelor personale pe care le impun
- Identificarea rolurilor, comportamentelor și abuzurilor în relații
- Promovarea egalității și a relațiilor sănătoase într-un mediu jucăuș

Impact, realizări, beneficii:

- Premiu pentru cele mai bune practici împotriva violenței de gen 2016 de către Federația Spaniolă a entităților locale

Grupul țintă (elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți etc):

- Profesori / profesioniști / părinți

Prevenirea... (formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE)): Toate

- Violență fizică
- Violență sexuală
- Violență psihologică
- Violență economică

Structura de intervenție:

- Campania / Educația publică

- Resursele includ... (site-ul web, ghiduri, afișe), ghiduri cu descrierea activităților desfășurate

- Atelier

Metodologie, teorii:

- Metodologie activă și participativă pentru a oferi cunoștințe practice participanților.

Pe baza experiențelor și realităților lor, dinamica grupului este implementată pentru a crea o spațiu pentru reflecție și cunoștințe colective care să permită conectarea lor personală și a experiențelor profesionale

- Utilizarea teatrului și jocului de rol
- Utilizarea muzicii și a cântecelor (analiză)

Informații suplimentare:

- Participarea mai mare a elevilor la campaniile ulterioare
- Angajare mai mare a studenților și profesorilor: "Stabiliti o zi de sfârșit" cu grupuri de dans, teatru, graffiti

-
- Încorporarea de centre educationale private
  - Îmbunătățirea canalelor de coordonare și derivarea cazurilor individuale către centre specializate
  - mai bună cunoaștere a resurselor existente
  - Un potențial risc este un abandon mai mare la elevii mai mari
  - Experiența arată că programul poate fi transferat în alte centre, adaptând activitățile la interesele elevilor (nu numai teatru, dar și alte activități creative cum ar fi muzica sau arta plastică)
-

Bună practică numărul 11 Zero Stereotipuri

TITLU: SPAZ- Stereotipi pari a zero (Zero Stereotipuri)

Instituția: Centro Vochedonna Onlus

Autori: Vochedonna, IRES FVG

Limba: italiană

Țara/regiunea: Italia/FriuliVenezia Giulia/Pordenone

Anul implementării și durata: 2017 – 1 an

Mai multe informații pot fi găsite pe: http://m.iresfvg.org/news.php?id_news=244&desc=SPAZ-Stereotipi%20Pari%20A%20Zero:%20convegno%20finale

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Scopul proiectului este de a promova în rândul elevilor de liceu (14 ani și peste) o atitudine conștientă și proactivă față de stereotipurile și prejudecările de gen, în educație, muncă, societate, familie, între colegi. Domeniul educațional își propune să consolideze capacitatea tinerilor de a recunoaște, aprecia și respecta diferențele de sex. Se propune utilizarea metodologilor și instrumentelor care duc la recunoașterea cauzelor și efectelor nerecunoașterii celuilalt, promovând astfel dialogul, comunicarea interpersonală (de asemenea, în social media) atât în rândul colegilor (rolul cheie al „colegilor”) cât și al adulților și respectarea principiilor egalității oportunităților.

Impact, realizări, beneficii:

- dezvoltarea de noi abilități ale cadrelor didactice, dar și ale celorlalte figuri implicate (operatori, jurnaliști, experți în egalitate de şanse), în ceea ce priveşte utilizarea metodologilor educaționale inovatoare (îndrumare de la egal la egal; educație media) - metode de verificare: chestionar.
- crearea unui grup de tineri tutori colegi, capabili să-și asume un rol de referință pentru clasă și capabili să transfere experiența lor altor elevi (consolidarea protagonismului tinerilor);
- modificarea comportamentului tinerilor studenți implicați în abordarea problemelor de gen (atât în relațiile interpersonale, cât și în alegerile școlare-profesionale), trecând de la o abordare conform modelelor stereotipice, puternic înrădăcinată în cultura tinerilor care se află la baza situațiilor de violență larg răspândite cu o stare de rău socio-personală mai mult sau mai puțin explicită, către una responsabilă, critica și orientată către principiile egalității de şanse (modalitatea de verificare: chestionar).

Grupul țintă (elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți etc):

- Elevi cu vârstă cuprinsă între 14-16 ani

Prevenirea... (formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE)):

- Violență fizică
- Violență sexuală
- Violență psihologică
- Structura de intervenție:
- Formare / educare formală
- Instruire oferită pentru 60 de elevi
- Atelier
- Altele: sondaj despre prezența stereotipurilor în rândul elevilor

Metodologie, teorii:

Metodologiile:

- Îndrumarea de la egal la egal: este o abordare fundamentală pentru a acționa pe comportamente negative bazate pe stereotipurile de gen, care în cazurile cele mai grave pot duce la atitudini de violență nu numai fizică, dar și psihologică. Subiecte precum stereotipurile de gen, sexismul, diferite forme de violență, puternic legate de patrimoniul cultural, înainte de a fi explicate prin definiții teoretice, ar trebui transmise prin activități care determină participanții să-și dezvolte propria construcție experienței
- sociale și culturale de referință, exprimarea emoțiilor, construirea de relații sănătoase și confruntarea conflictului ca moment pozitiv pentru schimbare. Crearea de videoclipuri și texte pentru web și social

media de către tutori de la egal îmbunătățește eficacitatea și capacitatea comunicativă a tutorelui, folosind limbi și canale tipice tinerilor și făcându-i conștienți de puterea acestor instrumente (dezvoltând astfel o conștientizare critică).

Informații suplimentare:

Metodologia educației inter pares aplicată domeniului VBG

"Zero stereotipuri" a fost co-finanțat de Regione Friuli Venezia Giulia (90%) și Circolo della Stampa (10%) și are costuri reduse.

Principalul risc este dat de dificultatea implicării tinerilor și a profesorilor. Proiectul s-a derulat în școli deja vulnerabile, unde erau deja manageri și profesori atenți și dispuși să investească timp în acest tip de inițiativă. Dacă nivelul de implicare și conștientizare este încă scăzut sau zero, este necesar să se prevadă o metodă preliminară de informare, conștientizare și implicare a profesorilor.

Aplicarea tutoriatului de la egal la egal, indiferent de obiectul acțiunii, produce foarte mult efecte pozitive atât pentru îndrumător, în special asupra stimei de sine, încrederii, autoevaluării și autoeficienței, asupra abilităților cognitive și sociale; educația prin media produce, în schimb, consolidarea comunicării orizontale între tineri, dezvoltarea unei abordări critice a mass-media, consolidarea identității de grup prin experiența colectivă de proiectare și producere a videoclipurilor.

Datorită Educației inter pares și a utilizării de rețele web și de socializare, intervenția este ușor de adaptat în rândul tinerilor, altfel decât prin intermediul școlii (de exemplu, prin asociații).

Cu toate acestea, este important ca aceste măsuri să fie însotite de monitorizare și evaluare care măsoară schimbarea pre / post intervenție, ca feedback și pentru tineri.

Informații suplimentare: (rezultate, sondaje, articole, campanii, videoclipuri)
http://m.iresfv.org/news.php?id_news=244&desc=SPAZ-stereotipi%20Pari%20A%20Zero:%20convegno%20finale

Bună practică numărul 12 Aleg respectul

TITLU: NO ALLA VIOLENZA – SCELGO IL RISPETTO (Nu violenței. Aleg respectul.)

Instituția: Dipartimento Di Psicologia, Università Degli Studi Di Trieste, Italia

(parteneriat al fostei Province-IT și al Comunității valenciene-SP)

Autori: Patrizia Romito, Laura Pomicino, Daniela Paci, Lucia Beltramini

Limba: Italiană

Țară/regiune: Italia/FriuliVenezia Giulia/Trieste

Anul implementării și durată: din 2011

Mai multe informații pot fi găsite pe: <http://www2.units.it/noallaviolenza/index.html>

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Obiectivul principal este furnizarea de informații online băieților și fetelor (adolescenților) cu privire la fenomenul violență și pe rețea de instituții, asociații VBG, prin intermediul experților.
- Mai mult, proiectul se adresează profesorilor cu un ghid care explică ce este violența, ce poate/trebuie să facă un profesor și ce trebuie să evite.

Impact, realizări, beneficii:

- Impact: diseminarea pe scară largă a sporirii conștientizării, în special în licee.
- Realizare: un depozit de povești și cazuri de fete care au experimentat VBG în situații de cuplu.
- Beneficii: o modalitate ușoară de diseminare a sporirii conștientizării, în special în licee.

Grupul țintă (elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți etc):

- Elevi cu vârstă cuprinsă între 12-18 ani

Prevenirea ... (formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE)):

- Violență fizică
- Violență sexuală
- Violență psihologică
- Violență economică

Structura de intervenție:

- Campanie/Educație publică
- Instrucțiuni

Metodologie, teorii:

- Site-ul se bazează pe studii și cercetări efectuate de-a lungul anilor de către Departamentul de Psihologie al Universității din Trieste și asupra literaturii mondiale. Acestea își propune să conștientizeze adolescenții asupra violenței care poate fi deja prezentă în relațiile dintre tineri.
- Site-ul a fost precedat de o cercetare efectuată împreună cu școli din Friuli Venezia Giulia și a fost monitorizat de-a lungul timpului pentru a evalua impactul și eficacitatea acestuia.

Informații suplimentare:

Elementele inovatoare ale proiectului sunt:

- istoriile de caz colectate
- tipul de limbaj utilizat pentru a ajunge mai ușor la tineri
- graficul site-ului

Durabilitatea impactului este posibilă datorită costului redus al site-ului web și costului cercetării și evaluării.

Nu există riscuri potențiale

Site-ul web încă funcționează datorită Universității din Trieste. Departamentul de psihologie monitorizează și actualizează informațiile, istoriile cazurilor.

Ușor de transferat la nivelul UE printr-o traducere

Informații suplimentare: (rezultate, sondaje, articole, campanii, videoclipuri)

- Romito P., Beltramini L., Escribà-Agüir V., Intimate Partner Violence and Mental Health

Among Italian Adolescents: Gender Similarities and Differences , 2013 in:

<https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1077801212475339>

Bună practică numărul 13. În pantofii celuilalt

TITLU: NEI PANNI DELL'ALTRA (în pantofii celuilalt)

Instituția: ActionAid Italy Onlus

Autori: Rossana Scaricabarozzi (coordonare și conținut); Metodologii didactice: Margherita Brasca, Maria Sole Piccioli, Cinzia Penati

Țară/regiune: Italia/Lombardia/Milano

Anul implementării și durata: 2014 (ediția I); 2016 (ediția II)

Mai multe informații pot fi găsite pe: <http://scuole.actionaid.it/percorsi-didattici/nei-panni-dellaltra/>

Limba: Italiană

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale:

- "În pantofii celuilalt" este o soluție împotriva stereotipurilor de gen gândite de ActionAid pentru a prezenta subiectul într-un mod interactiv și stimulant. Scopul este de a experimenta activ și cu un ochi critic rolurile care sunt în general atribuite genului masculin și feminin. Acest lucru le permite băieților și fetelor să adopte o nouă perspectivă asupra subiectului aducând în joc propriul mod de a gândi, pornind de la situații cotidiene.
- Metoda didactică oferă idei utile pentru muncă și reflecție, de asemenea, pentru a contracara acele mecanisme care pot da naștere violenței bazate pe gen (chiar și între colegi), promovând acceptarea diversității și integrării.

Impact, realizări, beneficii:

- Abordare preventivă asupra VBG axată pe diversitatea de gen.
- Impact cultural atât asupra tinerilor, cât și a profesioniștilor implicați

Grupul țintă (elevi, preșcolari, profesioniști, public, părinți etc.):

Principala țintă: tinerii cu vârste între 11 și 15 ani. Principalele grupuri țintă sunt elevii din ultimii doi ani de gimnaziu și primul an de liceu, dar pachetul este perfect potrivit pentru atelierele de grup concepute pentru contexte diferite de cele școlare (la asociații, centre culturale, biblioteci, evenimente tematice, centre de vară etc.).

Target group (students, kindergarten, professionals, public, parents etc.):

Main target: young people between the ages of 11 and 15. The main target groups are the students of last two years of lower secondary school and first year of secondary school superior, but the kit is perfectly suited to group workshops designed for contexts also different from the school one (at associations, cultural centers, libraries, themed events, summer centres, etc.).

Prevenirea ... (formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE)):

- Violență fizică
- Violență sexuală
- Violență psihologică
- Violență economică

Structura de intervenție: Formare / educație formală: set de instrumente pentru educație

- Resurse incluse
- Site Web: <http://scuole.actionaid.it/percorsi-didattici/nei-panni-dellaltra/>
- Ghiduri pentru profesori și părinți

Metodologie, teorii:

- Metoda didactică include activități bazate pe joc de rol, momente de reflecție colectivă și individuală, scurte sesiuni de formare frontală și realizarea unei elaborări colective la sfârșitul cursului.
- Jocul și creativitatea sunt instrumentele principale, deoarece sunt considerate esențiale pentru exprimarea personală și învățarea în grupă de vârstă căreia i se adresează atelierul. Cursul este împărțit în 3 module de instruire, plus o sesiune finală care vizează prezentarea activității studenților.

Informații suplimentare:

- face ca elevii să fie conștienți de discriminare și inegalități de gen la nivel local și global.
- stimularea unei analize critice a stereotipurilor de gen, în special în domeniul economic.

- promovarea unei schimbări culturale în percepția societății.

Potențial mare de a fi adaptat pentru copii cu vârste cuprinse între 6-11 ani

Informații suplimentare: (rezultate, sondaje, articole, campanii, videoclipuri)

- Setul de instrumente a fost reelaborat și actualizat în 2016 ca parte a proiectului

TIFA PER TE.Lo sport contro l'esclusione sociale, coordonat de ActionAid Italia Onlus, datorită contribuției și susținerii Fondazione Cariplo și Regione Lombardia.

Bună practică numărul 14. Fire de nisip

TITLU: "Fire de nisip"

Instituția: Salvați Copii, filiala Dolj

Autori Claudia Daniela Maciuca, psiholog clinician

Limba: română

Țara/regiunea: România, județul Dolj, Craiova

Anul implementării și durata: 2019, 6 lunimonths

Mai multe informații pot fi găsite pe: (website)

Principalele obiective ale proiectului:

- Scopul cel mai important al acestui program de prevenire este de a ajuta adolescentii să dezvolte atitudini care îi protejează de diferite forme de violență, punându-i în situația de a anticipa reacții specifice într-un anumit tip de situații și pentru a găsi strategii și persoane cu resurse care să îi poată susține în depășirea dificultăților.
- Tehnica a fost utilizată de profesori în prevenirea abuzului asupra copiilor ca metodă de abordare a mai multor subiecte la orele de educație și conducere civică, de către asistenții sociali, pentru tinerii aflați sub protecție, de către adolescenti, dar poate fi, de asemenea, folosită și de către părinți.

Tehnica urmărește și:

- să încurajeze reflecțiile adolescentilor asupra propriei persoane și asupra experienței lor.
- pentru a ajuta adolescentii să identifice diferite forme de violență și manifestările lor.
- să ofere un spațiu pentru gândire, luare de poziție și exprimare cu referire la diverse aspecte ale violenței, într-un climat de încredere și confidențialitate.
- pentru a ajuta copiii / tinerii să identifice resurse interne și externe, strategii pentru a acționa cu scopul de a depăși situații de viață dificile, în special cele care implică violență.
- să sprijine adolescentii în identificarea adulților din comunitatea responsabilă cu protecția copiilor și tinerilor care pot raporta abuzuri și care pot fi contactați pentru asistență.
- Impact, realizări, beneficii:
  - Programul abordează violența împotriva copiilor și tinerilor ca un fenomen complex, videoclipul
  - prezentat conține povești inspirate din viața copiilor și tinerilor, care abordează nu numai formele
  - de violență cu care se confruntă adolescentii, dar și diversi factori de risc implicați în abuz (cum ar fi: presiunea dintr-un grup, lipsa de încredere în propriile forțe, să facă față emoțiilor dificile, lipsa de comunicare în familie, schimbările adolescentei, sărăcia, migrația părinților).
  - Vizionarea și discutarea unui film format din scene care prezintă situații de violență trăite, observate
  - sau comise de adolescenti îi ajută să mediteze asupra mai multor aspecte ale violenței: pentru a forma o mai largă vedere asupra unei situații dificile, identificarea factorilor care au un rol într-o situație concretă cu potențial violent și care, prin urmare, ar putea influența prevenirea sau depășirea dificultăților. Filmul mai poate ajuta la distingerea comportamentelor constructive ale personajelor implicate în fiecare caz problemă.
  - Concentrându-se puternic pe copii, tineri și pe experiența lor, programul implică și adulți.
  - Părinții, profesioniștii și alte persoane din comunitate care apar în filme au atât obligația legală de a lăsa măsuri pentru protecția copiilor aflați în risc, cât și disponibilitatea de a oferi suport emoțional sau informativ. Spectatorii tineri ar trebui ajutați să găsească aceste persoane cu resurse în mediul lor și încurajați să li se adreseze ori de câte ori se confruntă cu o situație de abuz
  - Creșterea gradului de conștientizare a fenomenului: violența în familie nu mai este un subiect tabu
  - Creșterea solidarității cu victimele violenței în familie Simț sporit de apartenență: diversele activități au creat un sentiment de apartenență în domeniile implicate și au favorizat coeziunea socială în comunitate.
  - Evaluarea tehnicii a arătat că aceasta a contribuit la dezvoltarea unei serii de abilități
  - care ajută copiii și tinerii să fie în siguranță.
  - Ei recunosc diferite forme de abuz, dar devin tot mai conștienți de propriile experiențe emoționale, descoperă resursele lor interne și dezvoltă abilități de relație pozitivă.

- Explorarea atitudinilor copiilor față de fenomenul violenței îi ajută să-și revizuiască sistemul de valori, să arate respect pentru valorile celorlalți și să sempatizeze cu colegii lor.

Grup țintă: [Elevi cu vârstă cuprinsă între 12-16 ani](#)

Profesioniști

Părinți

Prevenirea:

- Violenței fizice
- Violenței sexuale
- Violenței psihologice
- Violenței economice

Structura de intervenție:

- Formare / educare formală. Pregătire oferită elevilor 12-16 ani
- Campanie / Educație publică
- Resurse pe (site web, ghiduri, afișe)

o Pentru a utiliza sau implementa această campanie

- Orientări
- Atelier
- Aplicație
- Altele: o cameră suficient de mare pentru numărul de spectatori, dar nu prea mare, astfel încât aceștia să poată percepe cu ușurință imaginile și sunetul filmelor, precum și să poată forma un cerc sau semicerc pentru discuții.

Suport tehnic pentru proiectarea filmului, cu verificarea prealabilă a funcționalității acestuia.

- Masă și cretă sau foi mari de hârtie și creion pentru a scrie unele întrebări sau concluzii ale tinerilor sau un rezumat al ideilor.

Metodologie, teorii:

- Tehnica presupune o discuție de grup, ghidată de un adult, bazată pe o proiecție video.

Aplicarea metodei se realizează în două etape:

1. Vizionarea, unul câte unul, a filmelor și discuțiilor bazate pe fiecare film proiectat. Proiecția este punct de plecare cu rolul de a induce starea corectă, accentul fiind pus pe discuțiile care urmează. Filmele se bazează pe realitate din viața tinerilor, prezintând fragmente și situații din familie, viața școlară, de gașcă și aşa mai departe. Autori, martori și victime ale violenței la un moment sau altul din viața lor, tinerii spectatori sunt ajutați, prin povestile prezentate, să verbalizeze dificultăți, dileme

sau situații neașteptate care s-ar fi putut întâmpla. Prin producerea unui efect de identificare cu personajele și situațiile din filme, metoda oferă adolescentilor un spațiu pentru reflecții, conștientizarea și exprimarea opinioilor, schimbul de experiențe,

2. Formularea concluziilor și lecțiilor învățate.

Metoda este proactivă, bazată pe anticiparea și analiza riscurilor implicate în anumite situații sau acțiuni, identificarea comportamentelor de protecție și găsirea de soluții constructive pentru diverse dificultăți. Programul oferă posibilitatea de a cunoaște experiențele copiilor și modul în care aceștia le înțeleg, relațiile pe care le construiesc cu ceilalți și abilitățile de a face față riscurilor diferitelor situații.

Pentru implementarea tehnicii este necesar să se prevadă mai multe condiții:

Un moderator pentru adulți instruit în următoarele domenii:

- tehnici pentru animarea grupului și facilitarea discuțiilor cu tinerii prin care se ține cont de aspectele etice impuse de abordarea subiectelor sensibile, în timp ce se

menține atitudinea de respect față de experiența fiecărui, orientată spre abordarea situațiilor problemă.

- forme de manifestare a violenței împotriva copiilor și tinerilor, semne de identificare

a cazurilor de abuz, precum și a situațiilor cu risc de apariție a abuzului; - procedura de raportare a cazurilor suspectate de abuzuri asupra copiilor către instituțiile responsabile.

Informații suplimentare:

Toolkit on prevention of gender-based violence for teenagers

Metoda este proactivă, bazată pe anticiparea și analiza riscurilor implicate în anumite situații sau acțiuni, identificarea comportamentelor de protecție și găsirea de soluții constructive pentru diverse dificultăți.

Programul oferă posibilitatea de a cunoaște experiențele copiilor și modul în care aceștia le înțeleg, relațiile pe care le construiesc cu ceilalți și abilitățile pe care trebuie să le aibă pentru a face față riscurilor diferitelor situații.

Elevii pot recunoaște diferite forme de abuz, dar, de asemenea, devin mai conștienți de propriile lor experiențe emoționale, descoperindu-și resursele interne și dezvoltând abilități de relație pozitivă.

Explorarea atitudinilor copiilor față de fenomenul violenței îi ajută să își revizuiască sistemul de valori, să arate respect pentru valorile altora, să empatizeze cu colegii lor.

Tehnica „Fire de nisip” se adresează adolescentilor cu vârste cuprinse între 12-18 ani și pornește de la ideea că în orice situație cu implicații violente, care se referă la noi însine sau la cineva din mediul nostru, fiecare dintre noi este (sau poate deveni) bobul de nisip care are puterea de a opri mecanismul care duce la abuz.

Fiind o tehnică relativ simplă, cu un mod placut de implementare (vizionare video), poate crea un impact mare asupra adolescentilor, prin puterea de exemplu.

Vizualizarea de imagini și discuții pe tema lor, poate schimba atitudinea elevilor, pe termen lung.

Dacă discuțiile despre ceea ce au văzut în videoclipul vizionat nu sunt edificate, elevii pot înțelege mesajul greșit și se pot manifesta agresiv.

Moderatorul trebuie să fie un bun specialist pentru ca tehnica să aibă succes în timp.

Metoda poate fi folosită în toate școlile ca lecție împotriva diferitelor forme de violență.

Tehnica are un grad ridicat de transferabilitate, poate fi aplicată elevilor din alte țări.

- Informații suplimentare: în Craiova a fost aplicată în mai multe școli și licee pentru o perioadă de 6 luni, profesioniștii erau psihologi și asistenți sociali, lucrau ca voluntari.

Bune practici

Bună practică numărul 15. Educatori pentru responsabilitatea socială

TITLU: "Educatori pentru responsabilitatea socială. "

Instituția: Salvați Copiii, filiala Dolj

Autori: Claudia Daniela Maciuca, psiholog clinician

Limba: română

Țară/regiune: România, județul Dolj, Craiova

Anul implementării și durata: 2018, 6 luni

Mai multe informații pot fi găsite pe: (website) -www.edu.ro

Principalele obiective ale proiectului:

- Scopul proiectului: Îmbunătățirea climatului școlar prin eliminarea / reducerea numărului de acte de violență ale elevilor cu autori atât elevi cât și părinți.
- Obiectivele proiectului:
- Implicarea mai multor actori în identificarea soluțiilor pentru incidentele de violență din partea elevilor și al părinților;
- Creșterea gradului de conștientizare în comunitatea școlară asupra efectelor benefice ale acțiunilor conjugate ale diferite categorii de actori;
- Implicarea mai activă a tuturor profesorilor din școală în rezolvarea situațiilor de violență;
- Creșterea gradului de conștientizare a părinților asupra importanței rolului lor în educația copiilor, precum și asupra eliminării/reducerii numărului de acte de violență în școală;
- Implicarea elevilor în rezolvarea situațiilor de conflict / actelor de violență;
- Crearea unui comportament responsabil al elevilor prin conștientizarea consecințelor actelor de violență pe care o provoacă;
- Dobândirea de către elevi a experienței de rezolvare a problemelor și a vieții fără conflicte și violență, experiență pe care majoritatea nu o trăiește în propriile familiile.
- Impact, realizări, beneficii:
- Proiectul este încă la început, astfel încât rezultatele abia au început să apară. Cu toate acestea, merită.

Unele dintre rezultatele pozitive prezentate deja sunt menționate:

- Îmbunătățirea atmosferei din școală, ca urmare a reducerii cazurilor de violență și a situațiilor de conflict;
- Implicarea activă a profesorilor, inclusiv a profesorilor mai tineri și cu mai puțină experiență;
- Managementul mai eficient al grupurilor de studenți de către lideri și profesori;
- Creșterea interesului părinților pentru situația școlară și relațională a copiilor lor;
- Rezolvarea situațiilor de conflict cu calm și răbdare, fără amenințări și manifestări de violență din partea unor părinți;
- Reducerea numărului de acte de violență cauzate de studenți.

Aspecte pozitive:

- receptivitatea tuturor categoriilor de actori de la nivelul școlii în ceea ce privește participarea la activități în proiect și sprijinul acestora;
- Îmbunătățirea atmosferei generale a școlii;
- Îmbunătățirea comportamentului elevilor;
- Îmbunătățirea comportamentului unor membri;
- Exercitarea capacitații de a desfășura activități educaționale și de a rezolva situațiile de violență în echipă mixtă -profesori, părinți, studenți
- Reducerea implicării / neimplicării unor profesori;
- Reducerea implicării / neimplicării de către unii părinți

Grup țintă: elevi cu vîrstă cuprinsă între [12-16 ani, profesioniști, părinți](#)

Prevenirea ... (formelor de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE)):

- Violență fizică
- Violență sexuală
- Violență psihologică
- Violență economică

Structura de intervenție:

- Formare / educare formală
- Instruire oferită studenților, părinților, profesioniștilor
- Campanie/Educație publică

Resursele includ:

- Specificitatea proiectului nu implică resurse materiale și financiare specifice.

În cazul său, cea mai importantă resursă este cea umană. În acest sens, atitudinea este deschisă și este nevoie de bunăvoiță adulților - profesori și părinți -, de dorinței lor reale de schimbare în ceva bun, atât din punct de vedere al atitudinii, cât și al comportamentului elevilor și al părinților și, de ce nu, chiar și al profesorilor.

Metodologie, teorii:

- Proiectul se adresează atât profesorilor, cât și studenților, în încercarea de a iniția un sistem
- Mediare eficientă profesor-student, profesor-părinte și în special student-student.

În cadrul proiectului s-a format o echipă din care fac parte: conducerea școlii, directorii și profesorii, consilier școlar, 10 părinți și 2 elevi din fiecare clasă, paznicul școlar și un polițist de proximitate. Acestei echipe i se pot alătura alte persoane din comunitatea noastră școlară. Sarcina membrilor grupului este de a încerca să rezolve pe cale amiabilă (și să consilieze) incidentele care au avut loc în viața de zi cu zi a școlii. Scopul este ca la momentul apariției unor evenimente tulburătoare ale procesului de învățare, acestea ar trebui revizuite de cel puțin patru membri ai echipei.

Descrierea tipurilor de activități desfășurate la nivelul școlii:

- Identificarea actorilor care doresc să se implice în proiect: profesori, părinți și elevi.
- Informații și documentații pentru identificarea soluțiilor de intervenție în caz de
- incidente violente cauzate de elevi, dar și de părinți.
- Achiziționarea de materiale tematice pentru a sprijini activitățile de soluționare a conflictelor.
- Popularizarea proiectului și a activităților desfășurate la nivelul școlii.
- Organizarea și desfășurarea de activități menite să conducă la soluționarea conflictelor.
- Diseminarea informațiilor în rândul comunității școlare.
- Monitorizarea activităților de soluționare și prevenire a conflictelor / actelor de violență.

Informatii suplimentare:

Proiectul s-a născut datorită nevoii de a crea o atmosferă calmă și plăcută în școală, atmosferă care a fost tulburată de atitudinea ostilă a unor părinți. Ei - ca urmare a unor informații distorsionate cu privire la anumite evenimente prin care au trecut propriii copii și, de cele mai multe ori, provocate de ei însăși - veneau la școală și încercau să își impună părerile prin violență.

Alte elemente care au determinat inițierea proiectului au fost:

- Nevoia ca elevii să înțeleagă consecințele propriilor acțiuni (adevăruri spuse părinților pentru a se scuza), precum și ale actelor de violență, în general.
- Implicarea mai activă a cadrelor didactice în rezolvarea unor astfel de incidente (până la inițiere, lipsa de experiență sau teama de proiect a împiedicat această implicare).

Din perspectiva obiectivelor proiectului, ceea ce însemna acoperirea nevoilor menționate, crearea unei echipe compuse din mai mulți actori s-a dovedit utilă și eficientă; până în prezent au fost deja obținute rezultate pozitive.

Un element de remarcat este implicarea părinților, având în vedere că inițiativele școlare pozitive cresc șansele de reușită dacă sunt finalizate și continuante în familie. În același timp, cooperarea părinților în calitate de parteneri a determinat conștientizarea importanței rolului lor în educația copiilor.

Proiectul a avut rezultate pozitive, impactul a fost pozitiv, ceea ce îl face durabil în

Toolkit on prevention of gender-based violence for teenagers

timp.

Riscul potențial este implicarea slabă a profesioniștilor și a părinților în proiect.

Proiectul poate fi aplicat în orice școală din România.

Proiectul are o rată de transferabilitate ridicată; există posibilitatea de a o aplica în școli din alte țări.

Bune practici

Bună practică numărul 16. Tinerii împotriva violenței

TITLU: "Tinerii împotriva violenței"

Instituția: Salvați Copiii România, filiala Dolj

Autori: Claudia Daniela Makioka, psiholog clinician

Limba: Română

Țara/regiunea: România, județul Dolj, Craiova

Anul implementării și durata: 2011, 6 luni

Mai multe informații pot fi găsite pe: (website) -www.edu.ro

Obiectivele principale ale proiectului: scurte puncte de vedere generale principale

- Dezvoltarea de structuri și mecanisme de informare, instruire, monitorizare și comunicare la nivel local, regional și național în domeniul prevenirii și combaterii fenomenelor de violență în școală, în vederea dezvoltării capacitatei instituționale a diferitelor structuri cu rol în domeniu și competențelor resurselor umane implicate în educație.
- Dezvoltarea unui sistem eficient de monitorizare a fenomenului violenței în școli și a cadrului metodologic din toate județele.
- Implementarea activităților de sensibilizare a problemei violenței școlare între diferite categorii de actori ai școlii și la nivelul opiniei publice.
- Ofertarea de sprijin pentru dezvoltarea instituțională a structurilor cu responsabilități în coordonare la nivel național, județean, local, cu responsabilități în combaterea fenomenelor de violență în școală.
- Crearea unei rețele de formatori cu competențe în domeniul prevenirii și combaterii violenței școlare la diferite niveluri de decizie.
- Creșterea capacitatei instituționale a centrelor de pregătire județene pentru îmbunătățirea calității și diversificarea ofertei de instruire în domeniul violenței școlare; implicarea activă a studenților în activități de prevenire și combatere a violenței școlare organizate în școală și extrașcolar.

Impact, realizări, beneficii:

- Crearea unui sistem de monitorizare a fenomenelor violenței în școli.
- Sprijin pentru dezvoltarea instituțională.
- Instruirea în domeniul prevenirii și combaterii violenței în școală.
- Instruirea studenților implicați în programul de gestionare a conflictelor și comunicarea non-violentă / interacțiunea

Grupul țintă: elevi cu vârstă cuprinsă între [12-16 ani, profesioniști](#)

Prevenirea ... (forme de violență; Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE)):

- Violență fizică
- Violență sexuală
- Violență psihologică
- Violență economică

Structura de intervenție:

- Formare / educare formală

- Instruire oferită elevilor cu vârstă cuprinsă între 12-16 ani

Metodologie, teorii:

Activități:

- Povestea noastră: prezentare cu privire la fenomenul violenței în școală
- Povestea mea: activitate de grup pentru prezentarea celor mai relevante experiențe ale participanților în domeniul prevenirii și controlului violenței în școală
- Analiza frontală și prezentarea grupului de activități, pe baza unei grile de analiză
- Analiza studiului de caz și identificarea soluțiilor.

- Joc de rol pe grupuri de actori: profesori, elevi, părinți, comunitate
- Construirea profilului victimei și al agresorului, pe baza cazului analizat, în raport cu rolurile elevului, profesorului, directorului, părintelui, altor categorii de actori din școală.

Dimensiunea interculturală și violența în școală:

Dezbateri pe teme:

- diversitate / violență
- școală / societate interculturală
- stereotipuri, prejudecăți, discriminare
- rasismul și efectele sale psihologice
- modalități de îmbunătățire a atitudinilor și
  - relațiile interculturale în școală
- principii de acțiune
  - Analiza frontală a rezultatelor dezbaterei

Activitate în perechi: apariția unor experiențe de succes în domeniul prevenirii și combaterii violenței în școală

- Prezentare explorare PPT pozitivă
- Evaluarea și colectarea feedback-ului de la participanți

Informații suplimentare:

Proiectul aduce metoda de lucru: instruire față în față, dezbatere, exprimare liberă, joc de rol, exerciții de grup, toate destinate reducerii violenței și monitorizării mai bune a comportamentului agresiv în școli.

Violența în mediul școlar este un fenomen destul de complex, cu o varietate de

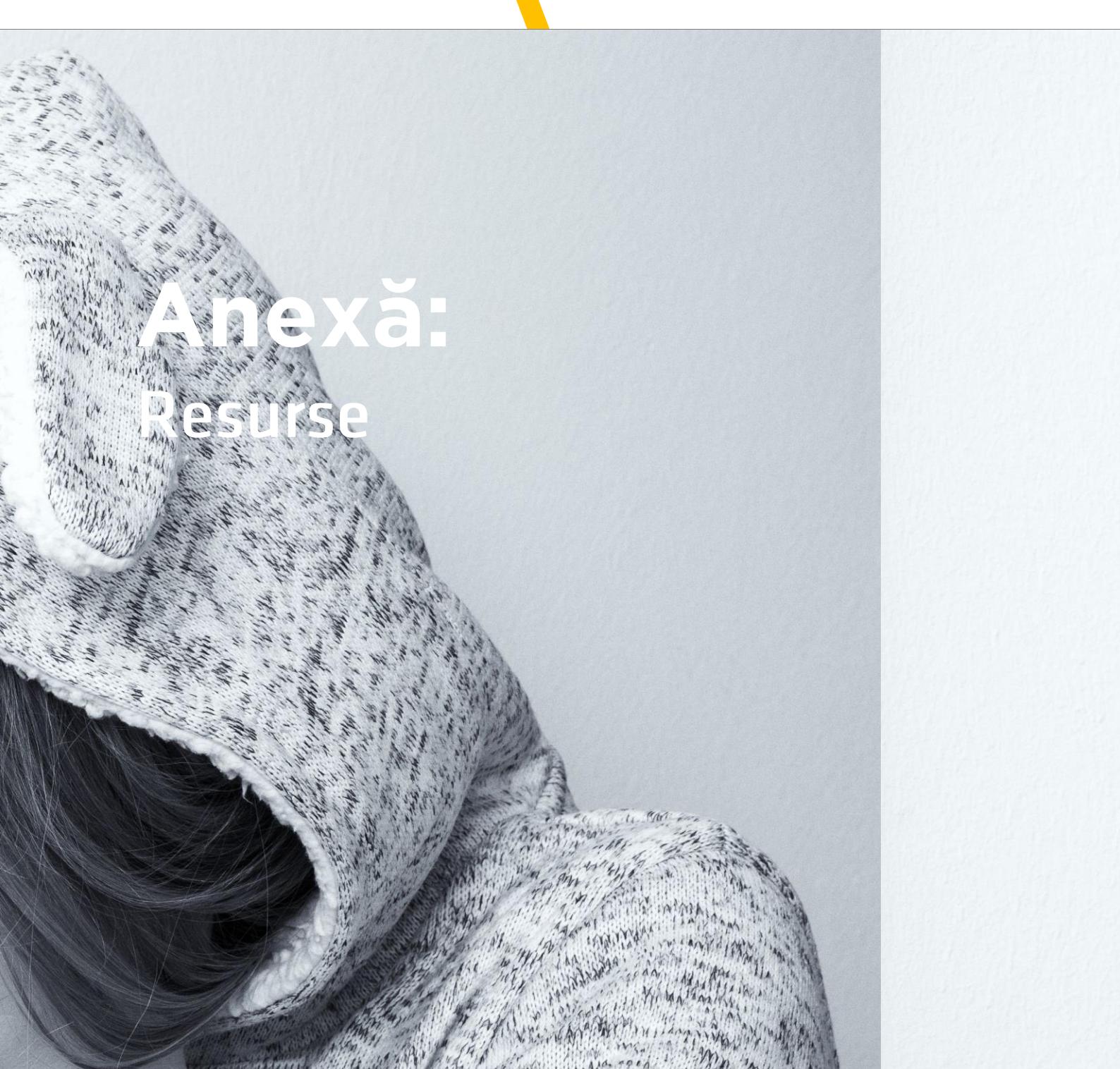
forme de manifestare care justifică utilizarea unei terminologii specializate, rafinate: astfel, școala este spațiu pentru manifestarea conflictului dintre copii și între adulți - copii, iar relațiile de forță sau planul în care se consumă comportamente ofensive (verbale, de acțiune, simbolice) sunt variabile importante în înțelegerea fenomenului.

Din această perspectivă, proiectul a avut un impact pozitiv în rândul tinerilor, care au înțeles mai bine fenomenul violenței cu toate aspectele sale.

Riscul potențial este legea.

Proiectul poate fi aplicat în orice școală din România.

Proiectul are o rată de transferabilitate ridicată; există posibilitatea de a se aplica în școli din alte țări.

Anexă: Resurse

Referinte

- Central Intelligence Agency. (2019). *Europe: Cyprus–The World Factbook*. https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/print_cy.html
- Istanbul Convention, (2011). <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/home?>
- Delegación del Gobierno para la Violencia de Género. (2017). *Boletín Estadístico Anual*. Ministerio de Presidencia, Relaciones con las Cortes e Igualdad. http://www.violenciagenero.igualdad.gob.es/violenciaEnCifras/boletines/boletinAnual/docs/B_E_Anual_2017_1.pdf
- CEDAW, Naciones Unidas (1979). *Convención sobre la Eliminación de todas las formas de Violencia contra la Mujer*. www.ohchr.org
- Díaz-Aguado Jalón, M. J. (2009). Prevenir la violencia de género desde la escuela. *Revista de Estudios de Juventud*, 86, 31-46.
- Díaz-Aguado Jalón, M. J., Martínez Arias, R., & Martínez Babarro, J. (2014). *La evolución de la adolescencia española sobre la igualdad y la prevención de la violencia de género*. Delegación del Gobierno Contra la Violencia de Género. http://www.violenciagenero.igualdad.gob.es/violenciaEnCifras/estudios/colecciones/pdf/Libro_19_Evoluc_Adolescencia_Igualdad.pdf
- EIGE. (2016). *Combating violence against women: Estonia*. European Institute for Gender Equality. <https://eige.europa.eu/publications/combating-violence-against-women-estonia>
- EIGE. (2018). *Data collection on intimate partner violence by the police and justice sectors: Estonia*. European Institute for Gender Equality. <https://eige.europa.eu/publications/data-collection-intimate-partner-violence-police-and-justice-sectors-estonia>
- EIGE. (2018). *Data collection on intimate partner violence by the police and justice sectors: Cyprus*. European Institute for Gender Equality EIGE. <https://eige.europa.eu/rdc/eige-publications/data-collection-intimate-partner-violence-police-and-justice-sectors-cyprus>
- EIGE. (2019). *Gender Equality Index*. European Institute for Gender Equality. <https://eige.europa.eu/gender-equality-index>
- Estonian Institute. (2000). *Estonica.org–Government and executive power*. http://www.estonica.org/en/State/Government_and_executive_power/
- Fianco, B. C. B. & A. (2015). *Cose da uomini*. Cose da uomini. <http://www.cosedauomini.eu>
- Istituto Nazionale di Statistica. (2018). *Istat.it–Violenza sulle donne*. <https://www.istat.it/it/violenza-sulle-donne/il-fenomeno/violenza-dentro-e-fuori-la-famiglia>
- Kauffman, J., & Zigler, E. (1989). The intergenerational transmission of child abuse. En D. Cichetti & V. Carlson (Eds.), *Child maltreatment*. (Cambridge University Press).

- Ministerio del Interior. (2007). *Sistema VioGén. Servicios al Ciudadano.* <http://www.interior.gob.es/web/servicios-al-ciudadano/violencia-contra-la-mujer/sistema-viogen>
- Ministry of Equality. (2019). *Sensibilización y concienciación: La sociedad actúa–Delegación del Gobierno contra la Violencia de Género.* <http://www.violenciagenero.igualdad.gob.es/sensibilizacionConcienciaciacion/home.htm>
- Presidenza del Consigli dei Ministri. (2017). *Piano Strategico nazionale sulla violenza maschile contro le donne.* <http://www.pariopportunita.gov.it/wp-content/uploads/2018/03/testo-piano-diramato-conferenza.pdf>
- Presidenza del Consiglio di Ministri. (2015). *Piano d'azione contro la violenza sessuale e di genere 2015-2017.* <http://www.pariopportunita.gov.it/wp-content/uploads/2018/01/Piano-violenza-2015-2017.pdf>
- Republic of Cyprus. (2019). *National Report on the Twenty-fifth anniversary of the Fourth World Conference on Women and adoption of the Beijing Declaration and Platform for Action (1995)-Beijing+25.* https://www.unece.org/fileadmin/DAM/RCM_Website/Cyprus.pdf
- Victim Support Act - Riigi Teataja, n.º RT I 2004, 2, 3 (2003). <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/504022019007/consolide>
- Gender Equality Act - Riigi Teataja, RT I 2004, 27, 181 (2004). <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/516012019002/consolide>
- Equal Treatment Act - Riigi Teataja, (2008) (testimony of Riigikogu). <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/503052017002/consolide/current>
- Riigikogu. (2015). *Strategy for preventing violence for 2015-2020.* https://www.kriminaalpoliitika.ee/sites/krimipoliitika/files/elfinder/dokumendid/strategy_for_preventing_violence_for_2015-2020.pdf
- Russo, N. F., & Pirlott, A. (2006). Gender-Based Violence: Concepts, Methods, and Findings. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1087(1), 178-205. <https://doi.org/10.1196/annals.1385.024>
- Saíz, E., & Álvarez, P. (2019, febrero 22). Women's rights: Spain's far-right Vox requests names of gender-violence workers in Andalusia. *EL País.* https://english.elpais.com/elpais/2019/02/22/inenglish/1550852190_868783.html
- Siseministeerium. (2019). *Memorandum Valitsuskabinetit Nõupidamisele.* https://www.siseministeerium.ee/sites/default/files/lahisuhtevagivalla_ennetamise_tegevuskava_2019-2023_memorandum_1.pdf
- Sotsialministeerium. (2016). *Welfare development plan 2016-2023.* https://www.sm.ee/sites/default/files/content-editors/eesmargid_ja_tegevused/welfare_development_plan_2016-2023.pdf

Toolkit on prevention of gender-based violence for teenagers

UN Women. (2016). *Global Database on Violence against Women: Cyprus*. <https://evaw-global-database.unwomen.org/en/countries/asia/cyprus>

United Nations Development Programme. (2018). *Gender Inequality Index (GII) | Human Development Reports*. <http://hdr.undp.org/en/content/gender-inequality-index-gii>

Vygotsky, L. (1978). *Mind in society* (M. Cole, V. J. Steiner, S. Scribner, & E. Souberman, Eds.). Harvard University Press.

World Economic Forum. (2018). *The global gender gap report 2018*.
http://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2018.pdf

Tool 4Gender